

DOMOVINA

P. n. Licejska knjižnica

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpiča mali Din 0.20, uradni D 0.30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0.50. Večkratne objave popnst.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Din 1.—, četrtletno Din 3.—, polletno Din 6.—, ololetno Din 12.—.

Ob poroki našega kralja

Pozdravljen, kralj, pozdravljena družica naj bode Tvoja, ki si jo izbral, da prva naša, prva bo kraljica, odkar je narod spet k svobodi svetli vstal!

O, dolg bil naroda je križev pot, stoletja sužnji bili smo trpini, podložniki sovražni vladavini in hlapci nje želja in svojih lastnih zmot; kaj čudnega tedaj, ko smo iz temne ječe na beli dan prišli, da solnce nam bleščeče slepi oči, da sega nam pogled naprej in v dalj le za ubogo ped, da marsikateremu so misli zaslepljene, da mnogega srcé nazaj v temnice žene?

A sužnjih časov več nazaj ne bo! Mar smo zaman, mar smo za nič trpeli? Oj, dvigni krila, dvigni, orol beli, in solnčno v temno dalj upri oko:

Kot žalni plašč leži tam Kósovo; v polnočni uri mati Jugovičev nad poljem vstane in s povzdignjeno roko v neba temo po maščevanju kliče...

Pomlad je spet, in glej: iz zemlje vzklije ti rdeče cvetje: kri junakov múčenih, ubitih tisočev in vsak iz njih kot sapic dih, kot burje šum mogočne po osveti vpije.

In završi v vrhah in zabučí dobrava, pokaže Črnega se Jurija postava in srd v očéh in blisk v njegovi dlani: pod mečem se zvali krvnikov prva glava, a ókrog njih se gnetejo gavrani...

Nad Črnim Jurjem orol beli plava, sokole kliče, brate Jugoviče: Vstanite, dragi, ej, vstanite sini, prižgite solnce jadni domovini!

In ga prižge, in njega svetla zarja trpinov mrka čela vseh ozarja, da spomni se Slovan, kako se treba vesti: da je usoda vseh le v slogi, v trdi pesti...

Prošli so časi: spita Črni Juri in sin njegov, a spet se k črni uri že zbirajo nesreče zli oblaki: Še enkrat se sovražnik v svoji zlobi na orla vrže, da ga ugonóbi. — A vstali so izkušeni vojaki, v boj vodi svojó vojsko tisočero naš stari vodja, stari čika Pero. Borí se vojska, gre naprej kot lava, bežé sovragi. — Zmaga! Slava! Slava!...

O joj, gorjé! Bolgari, bratje, bratje! zakaj postali ste sovražnika — soldatje?

Ostala Srbija je velika, — pred zverjo vražjo narod se potika po gostih šumah, visokih planinah. — Odšla, odšla že nada je edina; v Albanijo armada se umika...

Pogum! Nas kraj morja prijatelj čaka, naprej, naprej! Ne bomo nič več sami!... Dospeli so... Tam čaka vrag junaka — z nasmehom na obrazu in z navskriž rokami...

O, ni še konec! Brat, ki toneš v krvi, ne obupaj, le vase se obrni, v poslednji boj še trudne vrste strni in glej, da ne zastaneš, da boš prvi!

In šli so, šli od vseh strani jugoslovanski polki in tolkli so se, grizli s požrešnimi se veliki.

Kako? — O tem naj povedo strmine sneženih Alp in skloni gor Karpatskih, Dobrudže step, francoskih rek doline in rovi krtovi pečin Kajmakčalanskih; sovražne vse naklepe so razbili in Jugoslavijo osvobodili.

Ti tam si bil, o kralj, in kot junak v okopih stal z vojaki, njim enak, in se boril in zidal si državo na slavo svojo in na našo slavo. — — —

V dan radostni, v dan Vajine poroke mi radi zdaj bi Vama segli v roke, da stisnemo srčno jih in goreče, želimo Vama mnogo, mnogo sreče, ker Ti si naš, a Ona Tvoja žena, za skupno pot v življenju poročena:

— — —Kaj tam kraj morja žalobno ječi? Kaj izza gor obupano doni? To njih je zvon, ah, to so naši bratje, to k svatbi nepovabljeni so svatje.

Ne obupaj, ubogi narod moj, železo kuj in čvrsto, moško stoj! Ker pride čas, kadar kraljica Mara iz morja krono potopljeno spet pričara, ko po svobodnih tleh razlije spet svoj don mogočni, zmagovalni Gosposvetki zvon; tedaj, tedaj, o kralj, kraljica, znaj tedaj, tedaj bo spet v deželi maj, a z vencem oljkovim Vas narod venča naj; čez tla svobodna k sreči nas peljita, pozdravljena, pozdravljena bodita!

Radivoj Peterlin-Petruška.

Živela kralj Aleksander in kraljica Marija!

Včeraj dne 8. t. m. sta se zavežala za to življenje Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander in Njeno Veličanstvo rumunska princezinja Marija. Tako je dobila Jugoslavija svojo prvo kraljico. Ta poroka se nee smatra samo za kraljevo osebno zadevo, temveč je velikega

pomena tudi za našo državo, ker je brezdvomno korak naprej v konsolidaciji naše države. Poroka našega kralja z rumunsko princezino je ustvarila tesne vezi med našo in rumunsko kraljevsko rodbino, vsled česar moramo računati tudi na tesnejše vezi med

obema državama, kar bo v korist nam in Rumuniji.

Rumunija, naša zvesta zaveznica za časa vojne, je med vojno trpela vsled okupacije na podoben način kakor Srbija in je morala tudi rumunska kraljevska rodbina deliti mnogo gorja s svojim narodom. Tako sta se sedaj združila za to življenje člana dveh po trpljenju sorodnih junaških kraljevskih rodbin.

Naša kraljica Marija je znana po svojem dobrem srcu in bo znala spoštovati in vzljubiti naš narod. Zato si je kralj Aleksander tudi izbral njo za kraljico. Naš narod se lahko smatra za srečnega, da ima takega kralja in tako kraljico, ki sta sigurna garancija za miren razvoj in napredek naše leve domovine.

Živel kralj! Živela kraljica!

Dinastija Karagjorgjevičev

Naša vladarska rodbina je kmetskega rodu. Njen praded je bil srbski kmet Petar, ki je padel leta 1773. v bojih s Turki. Njegova žena Marica je umrla l. 1811.

Petrov sin je bil slaven Karagjorgje (Črni Jurij), utemeljitelj dinastije Karagjorgjevičev. Rojen je bil l. 1752. v Viševu in l. 1804. izvoljen za vrhovnega srbskega vodjo, kar je ostal do l. 1813. Takrat so Turki znova navahali z vso silo na Srbijo in Karagjorgje je bil prisiljen, da se je umaknil preko Donave. L. 1817. se je vrnil v Srbijo, da začne vnovič boj proti Turkom, postal pa je žrtev zavrata napada. V noči med 12. in 13. junijem 1817 je bil v Radovanju pri Smederovu ubit.

Karagjorgje je bil oženjen l. 1786. z Jeleno, hčerko kneza Nikole Jovanovića iz Masloševa, rojeno leta 1765, umrlo 11. februarja l. 1842. v Beogradu. Pokopana sta oba v Topoli.

OTROCI VOJVODE KARAGJORGJA.

1.) Aleksander Karagjorgjević, roj. v Topoli 29. septembra (11. oktobra) 1806. Leta 1842. je bil izbran knezom Srbije, a se je l. 1858. odpovedal prestolu in odšel v Temešvar na Madžarsko, kjer je umrl 22. aprila 1885. Njegovo truplo je pokopano na Dunaju. Njegova žena Persida, hči Jevrema Nenadovića, je umrla l. 1873. na Dunaju.

2.) Sima, umrl 1798.

3.) Sava (hči), umrla 1867.

4.) Aleksa, rojen 1801, umrl 1840.

5.) Stamenka (hči), mlada umrla.

OTROCI ALEKSANDRA KARAGJORGJA.

1.) Petar I., Veliki Osvoboditelj, rojen 29. junija (12. julija) 1844 v Beogradu, kralj Srbije od 2. (15.) junija 1903, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev od 1. decembra 1918, umrl 16. avgusta 1921. Njegova žena Zorka, hčerka Nikole I., kneza črnogorskega, je umrla 4. marca 1890.

2.) Andrija, umrl 1865 še kot otrok.

3.) Svetozar, umrl 1867.

4.) Jelena, poročena z Gjorgjem Simićem, nekdanjim poslanikom Srbije na Dunaju.

5.) Arzen, rojen v Temešvaru 4. aprila 1859, oženjen z Auroro, kneginjo Demidov, umrlo 28. junija 1904. (Sin kneza Arzena je princ Pavle, rojen v Petrogradu 15. aprila 1904.)

6.) Poliksena (umrla l. 1916. v Grafcu), poročena v prvem zakonu s srbskim ministrom Konstantinom Nikolajevićem, v drugem zakonu pa s slovenskim odvetnikom dr. Aleksandrom Prešernom.

OTROCI KRALJA PETRA OSVOBODITELJA.

1.) Aleksander I., kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev, rojen 4. decembra 1888 na Cetinju, prestolonaslednik srbski od 27. marca 1909, regent kraljevine SHS od 1. decembra 1918, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev od 16. avgusta 1921.

2.) Jelena, rojena 23. oktobra 1884 na Reki, poročena v Petrogradu 21. julija 1911 z velikim knezom Jovanom Konstantinovičem Romanovom, ki so ga l. 1918 ubili boljševiki.

3.) Milena, roj. 13. aprila 1886, umrla na Cetinju 9. decembra 1887.

4.) Gjorgje, rojen 27. avgusta 1887 na Cetinju bivši srbski prestolonaslednik. Odpovedal se je prestolu 27. marca 1909.

5.) Andrija, rojena 25. februarja 1890 na Cetinju, umrla 19. marca 1890.

Bankir Kamenarović in njegovi pomagači — na laž postavljeni

V zadnji številki «Domovine» smo že poročali o napadu, ki ga je uprizoril ravnatelj «Jadranske banke» gospod Kamenarović na dr. Žerjavo in JDS. Stvar se je v zadnjem tednu nadaljevala in postaje čim dalje bolj jasna, da je bila cela gonja uprizorjena na eni strani radi konkurence med «Jadransko banko» in «Slavensko banko», na drugi se pa zbira-

Rumunska kraljevska rodbina

Princezinja Marija, nevesta kralja Aleksandra in od danes naša kraljica, ja druga hčerka in tretji otrok rumunskega kralja Ferdinanda. Rojena je bila 27. decembra 1899.

Ferdinand, kralj Rumunije, tast našega kralja, je bil rojen 24. avgusta 1865 v Sigmaringenu kot sin kneza Leopolda Hohenzollern-Sigmaringen in Antonije, rojene portugalske infantinje. Na rumunskem prestolu je sledil svojemu stricu, kralju Karlu 11. oktobra 1914.

Marija, kraljica Rumunije, princezinja velike Britanije in Irske, vojvodinja saksonska, je bila rojena 29. oktobra 1875 in se je poročila s takratnim prestolonaslednikom Ferdinandom dne 10. januarja 1893 v Sigmaringenu.

OTROCI RUMUNSKE KRALJEVE DVOJICE.

Karel, rumunski prestolonaslednik, rojen 3. oktobra 1893 v Sinaji, brigadni general, se je poročil 10. marca 1921 z grško princezinjo Heleno (roj. 20. aprila 1896) in ima z njo enega otroka: princeza Mihaela, roj. 25. oktobra 1921 v Sinaji.

Elizabeta, princezinja, roj. v Sinaji 29. septembra 1894, se je poročila 27. februarja 1921 z grškim prestolonaslednikom Jurijem.

Prince Nikolaj, roj. 5. avgusta 1903 v Pelešu, poročnik v 1. strelskem polku

Princezinja Ileana, roj. 23. decembra 1908 v Bukarešti.

Kraljev praded

Mir z zakletimi sovražniki ni mogoč.

Ko je Karagjorgje izbran za vodjo vstaje, so se Turki zelo preplašili, ali nadejali so se, da jim bo še mogoče zadržati vstajo. Verjeli so, da se bo Karagjorgje dal podkupiti, pa so poslali dahijo Aganlijo, da ponudi Karagjorgju mito, samo naj ne prevzame vodstva vstaje proti Turkom. Karagjorgje je to ponudbo z gnusom odbil, toda s tem ni presegel nade dahij, da bo še kakorkoli mogoče, da bodo Karagjorgja zase pridobili. Pošljejo mu novo poslanstvo, v katerem je bil tudi beograjski metropolit Leontije. Karagjorgje ni odbijal razgovorov in pogajanj, ker je želel zavlačevati in voditi Turke za nos, dokler ne nastane spomlad. Zato je zahteval od njih, da mu za svoja obetanja dajo inozemsko jamstvo. Tega Turki seveda niso hoteli dati, nego so ponujali boga za poroka. Ko je Karagjorgje zaslišal Turke, jim pove tole pripovedko:

Nekemu človeku kača smrtno piči sina. On prileti, da jo ubije, toda kača se skrije v razpoko in mož ji odseka samo rep. Sina pokoplje poleg kačine razpoke. Ko gre nekoč zopet tam mimo, opazi kačo, kako je pomolila glavo iz razpoke in jo pozove, da skleneta mir. Kača mu odgovori, da miru med njima ne more biti, dokler on gleda grob svojega sina, a ona svoj odsekani rep. — Tako je tudi med nami, doda Karagjorgje, dokler mi gledamo grobove naših posekanih knezov, a vi popaljete hanove in pobite Turke. Med nami miru biti ne more.

«Izjavljam, da so vsi prejeti zneski pravilno vknjiženi pri gospodu profesorju Josipu Brezniku, ki je bil upravičen razpolagati z denarjem. Od vseh zneskov ni šel niti vinar v zasebni žep kakega funkcionarja demokradske stranke. Gospod profesor Breznik ima natančen izkaz o izdatkih na prejete zneske in je vsak izdatek podprt s pravilno pobotnico. Z več člani odseka sem natančno pregledal poslovanje gospoda profesorja Breznika in ugotovil uporabo od Jadranske banke prejetih zneskov.»

Dvignjeni zneski skupno 3,137.515 kron 20 vin. so se porabili takole: Za centralno tajništvo JDS 156.211 kron 31 vinarjev, za volilno gibanje (centrala) 131.111 kron 95 vinarjev, za volilno gibanje (zunaj centrale) 989.805 kron, za tisk 1,472.610 kron, za kulturne in socijalne organizacije 137.390 K, skupni izdatki 2,887.128 kron 26 vinarjev.

Ker znašajo še neporabljene naložitve in zaloge 254.505 kron 25 vinarjev, skupaj 3,141.633 kron 51 vin., presega ta znesek dvignjeno vsoto 3,137.515 kron 20 vinarjev, za obresti naložitev 4118 kron 31 vin.

Poslanec Reisner je dal v svoji izjavi dr. Žerjavu in njegovim prijateljem najboljšo izpričevalo o poštenosti, ki drži pred vsem svetom.

Reisnerjeva izjava pa je vplivala na Kamenarovića kakor strela z jasnega neba. On je ves svet po sebi sodil. Zato je mislil, da so tudi naši poslanci in ministri sposobni takih lumparij, kakršne jim je hotel on podtikati.

Te dni je objavil Kamenarović nova poslana, v katerih pa že vleče rep med noge. Sedaj sam izjavlja, da ni hotel nikomur očitati nepoštenosti. Aha! Samo namigaval je take stvari tako, da je vsa javnost mislila: «Sedaj jih pa že imamo lumpe!» Sedaj, ko je Kamenarović pošteni ljudem čast ukradel, pa misli, da se bo na lep način še zmažal. To pa ne bo šlo. Kazen mora priti za hudodelstvo. Na sodišču ga prav pridno zasledujejo in vse se želi, da bi čimprej prišlo do sodbe.

Res neverjetno je, s kakimi razbojniki se morejo danes boriti pošteni ljudje, ako so tako neumni, da se mešajo v politiko, ki danes drugoga ne pomeni, kakor za druge hoditi po kostanj v ogenj. Dr. Žerjavu pa le želimo, da bi skoraj okreval in da bo svojim «prijateljem», ki so mu skočili za vrat, ko je bil težko bolan in se ni mogel lahko braniti, že povrnil «milo za drago». Če je kakšna pravica na svetu, dr. Žerjav mora dobiti zadoščenje!

Nova vera v Trbovljah

Prejeli smo sledeči dopis:

Naši ljudje, ki so ponekod še globoko udani praznoverju, posebno tam, kjer imajo duhovniki glavno besedo, opazujejo letos razna «strahotna» znamenja. Pred tedni je padal «krvav dež», nevihte z gromom in bliskom so divjale že meseca aprila, pozimi so baje letale velikanske jate «neznanih ptic» proti jugu in zdaj se je začela na hribu Ostenku blizu Trbovelj oznanjati — nova vera.

Oznanjevanje nove vere je v naših krajih nekaj nezaslišanega in neverjetnega, ker so ljudje še nedavno mislili, da bi se takoj svet pogreznil in strela ubila vsakega, ki bi znil le besedo, da rimski papež ni nezmojljiv ali da katoliški duhovniki lažejo in delajo samo za svojo mavo. In vendar je resnica, da cele trume preprostih ljudi z zanimanjem poslušajo vsako nedeljo na imenovanem hribu govornika, ki razlaga,

zakaj rimski duhovniki branijo čitanje sv. pisma, zakaj se ne ženijo, zakaj silijo množico v cerkev in spovednico itd. Posebno sega ljudem v dušo razlika med ljubeznipolnim naukom Kristusa in hudobnim hujškanjem naših pastirjev zoper vse, kar ni klerikalno.

Neko žensko je ta razlika tako pretresla, da se je živa sežgala. Pa ne mislite, da jo ima nova vera na vesti, ampak katoliški misijonarji, ki so prej v Trbovljah govorili ubogi ženski o samih vragovih in peklju, zdaj pa, ko je slišala o Kristusovi ljubezni in njegovih naukih nekaj drugega, nego samo hujškanje, je rekla: «Zdaj vem, da sem živela do danes v veliki zmoti, ker sem verjela misijonarjem in žalila Kristusa!» Končno je ona storila nekaj, česar si danes noben katoliški duhovnik, od papeža do kaplana, ne upa storiti za katoliško vero, dasiravno je bilo med vojno obilo prilike za to in mnogokrat njihova sveta dolžnost, posebno, ko so jemali zvonove za moritev. Navzlic babjeverstvu, ki je ustvarilo to novo vero, je vendar to pojav, da je tudi naše ljudstvo začelo samostojno misliti in ne verjame vsega onim, ki delajo edino za posvetno oblast in svojo bisago.

«Ne verjemite jim, ne dajajte jim!» je rekel neki češki modrijan in res je to. Ne dajajte jim, pravim tudi jaz, kajti s tem jih zadenete najbolj v živo; ako jim ne verjamete, pa jim dajete, so še vedno zadovoljni in Vas imajo še vedno pod oblastjo. Zakonski mož za Kristusa umrle ženske jim je povedal, ko ga je prišel eden teh temnih netopirjev strašiti, da je ne bodo pokopali «na žegnan britof»: «Ni treba; zemlja je povsod božja!» Spovedala pa se je že bogu! Ni čudno, da so začeli priprosti ljudje ustanavljati novo vero, ko vidijo, kako grdo zlorabljajo takozvani Kristusovi namestniki Kristusove nauke za popolnoma posvetne namene.

Politični pregled

Še vedno ni rešeno

vprašanje sporazuma med nami in Italijo.

Pogodba je sicer že sestavljena, a še ni podpisana. Minister dr. Krstelj je izjavil, da je pogodba v glavnem sprejemljiva, razen točk o šolstvu, kjer zahtevajo Italijani uporabo italijanskega jezika za Italijane v šolah na našem ozemlju. Z Italijani se moramo že enkrat sporazumeti, vsaj na zunaj, na znotraj pa ne bomo prijatelji Italijanov tako dolgo, dokler ne dobimo nazaj ugrabljenega našega ozemlja.

Dne 6. junija se je vršila

slavnostna seja narodne skupščine.

Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je imel nagovor glede bližajoče se poroke Nj. Veličanstva kralja Aleksandra. Njegov nagovor so pozdravili poslanci z burnimi ovacijami kralju in kraljici.

Te dni se je vršil v Zagrebu

sestanek med Protićem in Radićem.

Protić je že večkrat iskal zveze z Radićem in je sedaj ponovno poskusil pridobiti Radića za svojo akcijo, da bi vrgli sedanjo vlado. Kakor poročajo iz Zagreba, se je ta Protićev načrt popolnoma ponesrečil, ker ne mara Radić od svojih skrajnih zahtev odstopiti in hoče samostojno hrvatsko državo. Radić je torej ponovno pokazal, da hoče razbiti državo, kar se mu pa ne bo posrečilo.

kongresa lige narodov.

ki se vrši v Pragi, je prišlo do hudega spora. Na seji se je stavil predlog, naj imajo narodnostne manjšine v državah pravico, da se lahko neposredno obračajo na ligo narodov, ne pa samo potom držav. Tako bi imeli n. pr. naši Nemci, ako bi se čutili zapostavljene, pravico, da se obrnejo za pomoč na ligo narodov. Ker se je ta predlog sprejel, je izjavil naš zastopnik Jovanović, da je v imenu jugoslovanske, češkoslovaške, rumunske in poljske delegacije odločno proti tej resoluciji, ker pomeni posezanje v suverenitete pravice posameznih držav. Zastopniki omenjenih držav so nato zapustili zborovanje.

Dopisi

Moste pri Komendi. Čudno se nam zdi, g. urednik, da niste priobčili zadnjega dopisa, kjer smo povedali, kako so Orli, hrabra četa kakih 10, ob 2. uri čez polnoč napadli fante iz Podgorja in Križa. (Za zadnje številke bilo prepozno. Ur.) Pela so polena, žvižgal nož in menda tudi «bajonet». Bila je prava huronska bitka, poveljčana s «porkamadono» in drugimi kletvinami. Posledica 2 težko ranjena. Da je bilo več drugih junakov več ali manj pobitih, se razume. A glej, katoličane! Še istega dne sta bila dva teh pretepačev menda še krvavih rok pri sv. obhajilu. Da, da! «Vera po funtu gor, po centu dol.» Kajne, g. Črnilec, da je to tudi božja volja? Najlepše pa pride, ko trdi neki kaplan, da niso bili Orli zraven. Čegava branža je pa pod ključem? Možak pravi, da ni mogel spat in da se je dva dni jokati radi tega očitka. Jokal se bo še več, če ne bo svojih ljudi drugače vzgajal. Črni Janez trdi, da je Sokolom Bog Oče dolar, pol dolarja, da je Bog Sin, četrt dolarja pa Sv. Duh. Ponuja tudi knjižico, ki to vsebuje. Sokolom pravi barabe. Tisti, ki vpijejo cele noči «auf biks», «porka madona» itd., so pa dediči nebeski, kaj?! Fej, farizeji! Tu imamo ključka, ki sliši na ime «križana gora», kateremu se prisega ni sveta stvar. Ta junak je rabil s kolesom 4 dni iz Ljubljane. V pijanosti je v Mengšu priletel z veliko silo v vrata; pripoveduje se celo, da jih je podr. Nas bi to ne brigalo, če ga spije na golide, ali ker kaže na druge, če ga spijejo svojo četrtinko — naj svet ve še to. Da, katoličan sme vse, tudi mlekarne ustanovljati z namenom, da «zaduši» male konkurente. Naš počen lonec s Katrec v objemu pri harmoniju je lahko ponosen na svoje čine. Tudi pohujšanja ne vidi, če mu hodi duhovita Tončka s kratkimi kijkljicami. Drzno čelo ima celo zahtevati od mater, naj sinove izbrišejo iz Sokola in jih vpišejo pri Orlu. Gospod kaplan jamra, da v dveh urah verouka ne more vsega naučiti za sv. obhajilo in da je hvaležen učiteljicam, da mu pomagajo. Rekel je tudi, da bodo morali več znati otroci

liberalcev; prav, vsaj ne bodo pretepači. Mi pa rečemo, da ima kaplan učiti verouk sam, učiteljice pa ono, za kar so plačane. Vprašali bi Streina, če se je kaj naučil pri slavnem Renjetu. Natančneje bomo o nekem neimoralnežu kesneje poročali. Za danes še to: V «Slovencu» smo čitali, da je bila Marička Kunstljeva sestra pokojnega župnika H. Kdor je to napisal, je lagal in hoče svet farlati, ko je vrabcem znano in celo duhovni sorodnik je rekel, da je bila sestra take vrste, no, saj veste... Neki kaplan pravi: Sem pisal in bom pisal in govoril proti nasprotnikom, če me tudi zapro. Gotovo misli tu na učitelje in Sokole itd. Dobro, Janez, le daj, želja se ti more izpolniti! Vedi, da velja odslej zob za zob! Zdaj imamo duhovne, ki bi morali učiti bratsko ljubezen in ne izpraševati otrok, kaj doma ali v gostilni govore starši in drugi od njega. Pri nas bi bil mir, a kdo je kriv vsega? Vzemimo šolo! Lansko leto je bila glavna provzročiteljica P. D. Letos so vse Slomškarice pod kaplanovim vodstvom za neslogo. Čuditi se je le nadučitelju, da mirno prenaša in da ni lani niti letos izdal glavnih krivcev, ki ga tirajo v nesrečo. Le tako naprej. Vas bo prej vrag vzel! — Še Öcvirk.

Vače pri Litiji. Danes spregovorimo par besed o naši šoli, katere voditeljica je obenem tudi častita predsednica katoliškega izobraževalnega društva, tretjega reda in še vseh mogočih katoliških ferajnov. Kakšna pa je ta voditeljica? To je tip dvo-reznega noža, med različnimi poznan kot naprednjakinja, organizirana pri napredni učiteljski zvezi, doma pa vneta častilka ter goreča prijateljica žegnanih gospodov. Zelo dobro bi bilo, da bi višji šolski svet napravil malo reda na naši šoli. Otroke naprednih staršev poseda kar v zadnje klop. Naš sokolski naraščaj zapira in mu grozi, da bo pretepla in zaprla vsakega, ki pojde še enkrat k telovadbi. Otroci se je tako bojijo, da si niti ne upajo v šolo. Apeliramo na višje šolsko vodstvo, da napravi red ter nam da dobrega učitelja, kakor jih imajo vse okoliške enorazrednice. Za drugo moč pošiljajo samo mlade gospodične, katerih nobena ne zdrži čez en mesec, ker voditeljica T. napne take strune, da vsaka prosi drugam. Potem pa naša šolska voditeljica zopet sama regira, a ker jo vsak teden dvakrat trebuh boli, so otroci čisto brez šole. Za enkrat naj zadostuje. Če ne bo to pomagalo, pride še kaj bolj zanimivega.

Sv. Katarina pri Trbovljah. Koruznik, čekmošter, verižnik so trije lepi poklici. Ako so združeni v eni osebi, je ta oseba gotovo od «nebes» izbrana, da uživa vse zemeljske sladkosti v popolni lenobi. Koruza mu daje uživanje turških prijetnosti,

čekmošter odpuščanje vseh grehov in verižnik daje potreben drobiž ter alkohol. Ni vrag, da ne bi izmolil za vse to vsak dan en očenaš za sv. Florijana, en očenaš za dober namen in še en očenaš za spreobrnjenje grešnikov. To premišlujte, dragi prijatelji, kakor premišlujem jaz — Alojz Rupnik, delavec.

Št. Jurij ob Taboru. Najboljši računar o stroških poroke našega kralja je brez dvoma bivši poveljnik narodne straže, preizkovealec raznih iz laške fronte vračajočih se vozov in avtomobilov, trgovec z lesom v pokojku, generalčukov in enakih družb, elektromonter itd. ter končno dušebrižnik pri Št. Jurju pri Taboru — kaplan Jožef Kavčič. Ta gospod ima že vse stroške za poroko našega kralja izračunane. Čudom so se čudili kmetje, ko jim je v neki gostilni razkladal, koliko stanejo avtomobili, naročeni ne vem kje, potem razni landaverji in kaj še vse drugo. Priporočamo tega gospoda za računarja v Beograd, kjer bo gotovo zalegel za vse druge take uradnike in bi se potem lahko prihranilo veliko denarja, ki bi se mogel uporabiti za dobro klerikalno časopisje in pa za nakup raznih porodnih priprav za tukajšnje nezakonske matere. Toliko za danes! Tebi, Jože, pa «Kuš», drugače ti zapojemo še kakšno drugo!

Ormož. Poljski posevki in vinogradi v okraju stojijo v bujni krasoti. Po nekaterih krajih primanjkuje dežja. Pri ugodnem nadaljnjem vremenu se je nadejati dobre letine. Dobra kapljica se še čuva po mnogih kletih.

Loperčice pri Ormožu. (Redka slavnost.) Tukaj sta na binkoštno nedeljo praznovala v krogu svojcev na tihem brata-dvojčka Anton in Janez Puklavc svojo 40letnico. Prvi je posestnik, drugi mizarški mojster pri južni železnici. Oba zdrava in čila. Še na mnoga leta!

Sokolstvo

Tekma za prvenstvo Jugoslovenskega sokolskega Saveza se je vršila v nedeljo dne 4. junija. Tekma je trajala od 9. do pol 15. ure in se je nadaljevala v plavanju še zvečer ob 18. uri. Plavanje se je vršilo v čolnarni ljub. sportnega kluba, ostale točke pa na telovadišču Sokola I. Tekme se je udeležilo 9 Sokolov, razen 1 vsi iz Slovenije, častno znamenje za naša sokolska društva. Tekmovalni program so tvorile te-le točke: proste vaje, drog, bradlja, krogi, konj, skok v višino, meč krogel, tek 100 m, plavanje 50 m. Skupno je bilo dosegljivih točk 150, dosegli pa so jih: 1.)

Stane Derganc (Ljubljana) 133 (88.67 odst.). 2.) Peter Šumi (Ljubljana) 119.5 (79.67 odst.). 3.) Leon Štrukelj (Novo mesto) 113.75 (75.83 odst.). 4.) in 5.) Vlado Simončič (Ljubljana) in Ivan Porenta (Ljubljana I.), vsak po 104.25 (69.50 odst.). 6.) Slavko Hlastan (Ljubljana I.) 95.25 (63.50 odst.). 7.) Daroslav Smole (Logatec) 75.25 (50.17 odst.). 8.) Ciril Primožič (Kamnik) 72 (48 odst.) in 9.) Anton Delak (Kreka v Bosni) 42 (28 odst.). Posebno živahna in zanimiva borba se je vršila med prvimi tremi; odločila se je šele pri zadnjih točkah. Sodila sta gg. Smertnik in Kukec, naša znana sokolska voditelja, in sicer po pravilih in predpisih za mednarodne tekme.

Sokolski okrožni zlet v Šmarju pri Jelšah. Vsa sokolska društva, združena v celjskem sokolskem okrožju, prirede v nedeljo 25. t. m. celodnevni okrožni izlet v Šmarju pri Jelšah.

Zdravstvo

Z čje hočeš biti zdrav, moraš kožo pogosto umivati s čisto vodo in milom (čajfo). To je najboljši pripomoček za odvratanje mnogih boleznih. Vsakdanja izkušnja nam potrjuje to v obili meri.

Z O vodi. Voda je najboljša pijača, toda biti mora čista, ker sicer zaneseš z njo lahko razne bolezenske kali v telo. Najboljša je studenčnica. Tudi voda iz vodnjaka je dobra, če je vodnjak napravljen tako, da ne more prihajati vanj nič nečistega. Pomni, da brez dobre vode ni zdravja! — Zenska mora poleg tega tudi paziti, v kakšni vodi pere perilo; kajti tudi na perilu se lahko med pranjem naselijo bolezenske glivice, ki bi bile v vodi. Te kali bi lahko človek potem dobil v telo. Zato je najbolje, če je perilo ob vsakem pranju tudi prekuhan. — Enako je s kopanjem. V nečisti vodi lahko dobiš — če ne hujšega — prav gotovo eno ali drugo kožno bolezen, ki ti gotovo ne bo ljub gost. Zato pa previdnost! Snaga! bodi tvojo geslo.

Z Vpliv alkohola je deden, to se pravi: zle posledice preidejo tudi na potomstvo tistega, ki je udan pijači. Zato nosijo pijanci težko odgovornost. Kdo ima tako vest, da bi hotel to strašno odgovornost lahkomišljeno prevzeti?

Resnica.

«Ali ste že opazili, da je zemlja v vseh jezikih ženskega spola?»

«Sem.»

«In veste zakaj?»

«Ne!»

«Zato, ker o zemlji nikoli ne vemo, koliko je stara, kakor tudi o ženski ne.

Romeo in Julija na kmetih

(Nadaljevanje 5.)

Tako je bila Metka v najhujši zadregi, če je hotela svojo ljubko postaviti vsaj nekoliko ozaljšati. Imela je velike križe, če si je hotela priboriti vsaj najskromnejšo praznično obleko in obdržati par pisanih rut, ki so bile skoro brez vrednosti. Zato je bila vedra mlada lepota vedno ponižana in ovirana in se je niti izdaleka ni mogel polastiti napuh. Polleg tega se je bil že vzbujal njen razum, ko je gledala trpljenje svoje matere. Spomin na to je bila nadaljnja uzda, ki je brzdala njeno ognjevitico in veselo naravo. Tako je bilo videti nadvse ljubko, neznan in

ginljivo, če se je kljub vsemu temu to blago dete ob najmanjšem svitu solnca razvedrilo in bilo pripravljeno na smeh.

Saliju se na prvi pogled ni godilo tako hudo. Kajti bil je lep in zastaven mladenič, ki se je znal braniti. Njegova postava, kakršna je bila, že sama po sebi ni dopuščala slabega ravnanja. Dobro je videl slabo gospodarstvo staršev in je verjel, da se lahko sponinja na dneve, ko ni bilo tako. V spominu mu je celo živela še prejšnja slika očeta, krepkega, pametnega in modrega kmeta. Njega je sedaj gledal pred seboj kot osivelega norca, kolovodjo preprirov in postopača, ki z divjanjem in napihovanjem hodi po stoterih nespametnih in spolzkih potih in uro za uro jadra nazaj kakor rak. Če mu to ni bilo všeč in če ga je navdajalo s sramoto in bolestjo, medtem ko si

v svoji neizkušenosti ni bil na jasnem, kako je moglo priti do tega, je omotilo njegove skrbi spet laskanje z materine strani. Da bi namreč sama bila bolj nemotena v svojem početju, da bi imela nekoga na svoji strani in da bi zadostila svojemu napuhu, mu je preskrbela vse, kar si je želel. Oblačila ga je brhko in veljaško in ga je podpirala v vsem, česar se je lotil v svojo zabavo. Ker mu je mati pri tem mnogo preveč lagala in klepetala, je sprejemal vse brez posebne hvaležnosti. Ker pa je pri vsem tem občutil tako malo veselja, je nemarno in brez misli počel vse, kar se mu je zljubilo, ne da bi bilo to ravno kaj hudega. Za enkrat ga namreč še niso pokvarili vzgledi staršev in njegova mladost je čutila potrebo biti v vsem preprosta, mirna in vseskozi temeljita. Bil je precej natančen, kakor je bil tudi nje-

gov oče nekdanj v takih letih. To je očeta nehote navdajalo s spoštovanjem do sina in z zmedeno vestjo in s trpečimi spomini je spoštoval v njem svojo lastno mladost. Kljub vsej svobodi, ki jo je užival, Salij svojega življenja vendar ni bil vesel. Čutil je, da nima nobenega pravega cilja in da se še ni nič pametnega naučil. O kakem celotno zasnovanem in pametnem delu namreč v Mančevi hiši že davno ni bilo več govora. Njegova največja folažba je tedaj bil ponos na svojo neodvisnost in dosedanjo neoporečnost. V tem ponosu je kljubovaje tratil dneve in obračal oči proč od bodočnosti.

Edina sila, ki se ji je moral pokoriti, je bilo sovraštvo očetovo napram vsemu čemer se je reklo Marti ali pa je vsaj spominjalo nanj.

(Dalje prihodnjič.)

Kmetijski glasnik

POIZKUSNO IN TEKMOVALNO DELO MLADINSKIH ORGANI- ZACIJ.

K najvažnejšim nalogam mladinskih organizacij spada tisto kmetijsko delo, ki ga morajo društveni člani samostojno izvajati na domačem posestvu in ki se tiče v prvi vrsti pridelovanja raznih kmetijskih rastlin. Za to proizvajanje se priporočajo v naših razmerah najbolj okopavine, kakor: pesa, krompir, turščica itd., to pa zaradi tega, ker se da pri teh rastlinah s pravilnim delom in gnojenjem še mnogo več doseči in najlaže pokazati uspeh prav izvršenega dela. Za to poizkusno delo mora vsak član dobiti nekoliko nujnega prostora, in sicer na tisti njivi, kjer se tisto leto dotični sadež prideluje. To se priporoča zaradi tega, ker je treba za te poizkuse kraju primerne kolobarjenja, ki bi se pa ne dalo lahko izvesti, ako bi se hotelo za to poizkusno proizvajanje poseben prostor dobiti. Za to samostojno pridelovanje zadostuje, če se odmeri prostor 500 štirij. metrov ali 5 arov. S tem pa ni rečeno, da bi se ne moglo tudi manjši prostor vzeti. Zadostuje navsezadnje tudi prostor enega ara ali 100 štiri. m. Na vsak način je pa potrebno, da se prostor za te poizkuse natančno odmeri, pa naj bo potem večji ali manjši.

Če vzamemo n. pr. 500 štirij. metrov dotične njive za **peso**, potem jo mora na tem prostoru dotični član organizacije pridelovati po predpisanem navodilu, ki ga je izdala kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani. Vsako leto naj pride za te poizkuse le po en sadež na vrsto. To loke naj se pridelujejo n. pr. **pesa**, drugo leto **turščica**, tretje leto **krompir**, četrto leto **fižol** itd. in zmeraj le na tisti njivi, ki je po kolobarju namenjena za ta sadež. To ne bo nič motilo pridelovanja na ostalem delu njive ali saj dosti ne. Veliko vredno bo pa to, da se bo s temi poizkusi lahko primerjalo uspehe izboljšane obdelovanja in gnojenja. Ti uspehi se bodo že lahko poznali na njivi z opazovanjem in primerjanjem sadežev na enem in drugem prostoru skupne njive.

Nazadnje bo treba s tehtanjem, oziroma merjenjem dobljenih pridelkov na obeh prostorih dognati, v koliko se razlikujejo pridelki med seboj po množini in tudi po kakovosti. To mora vsak član organizacije točno izvesti, da spozna že doma vrednost pridelovanja po izboljšanim načinu. Potem je pa treba, da se med seboj primerjajo tudi uspehi, ki so jih dosegli drugi člani organizacije. V to svrhu je treba ugotoviti pridelke posameznih članov, ki so jih dosegli na ploskovni enoti, najbolj na 100 štirij. metrih. Vzorca teh pridelkov se imajo slednjič postaviti na ogled, da se s primerjanjem doženejo tudi kakovostne razlike v posameznih pridelkih. Ti ogledi naj bodo **tekme**, na katerih se imajo priznati razstavljalcem večji ali manjši uspehi. Te tekme bodo najboljša izpodbuda za napredek v kmetijskem pridelovanju pa tudi najvažnejša podbuda za nadaljevalno delo in vstrajanje pri teh organizacijah!

KAKO POVZDIGNEMO MLEČ- NOST PRI PRVESNICAH?

Večja ali manjša mlečnost je sad naravne osnove posameznih živali in pa krmiljenja. Čim bolj je žival usposobljena po svoji naravi proizvajati mleko iz použite krme in čim boljše

krmo ji pokladamo, tem več nam bo molzla.

Našim živalim manjka še obojega, manjka naravne sposobnosti in manjka tudi primerno tečne krme. Na obe strani je treba še našega dela, da se bo mlečnost dvignila. Z dobrim krmiljenjem se bo dalo brez dvoma še veliko dobrega doseči, a treba je tudi, da ves notranji ustroj živali privedemo sčasoma tako daleč, da bodo živali lahko bolj izkoriščale použito klajo in da bodo na ta način tudi več molzle. Dosegli bomo to s skrbnim odbiranjem plemenskih živali in pa s tem, da bomo vplivali tudi s primerno rejo in dobro molžo na ugodni razvoj vimeva in s tem vred tudi na večjo delavnost vimeva.

Ugodno priliko za to nam dajejo tudi **prvesnice**, telice, ki so prvič storile. Pri takih prvesnicah moramo s tem vplivati na boljši razvoj vimeva, da pustimo teleta **kolikor mogoče dolgo sesati**. Na ta način se bo vime gotovo bolj razvilo, z vimevom vred pa tudi večja delavnost in večja mlečnost. Pri nas pa delamo ravno nasprotno. Pri nas je navada, da se teleta od prvesnic hitro prodajo, ker niso za pleme. S štirimi tedni jih dobi že mesar. S tem se pa ves nadaljnji razvoj vimeva bolj zavstavlja kakor pa ne. Tudi je misel, da niso teleta od prvesnic za pleme, pomotna. Če je prvesnica dobro razvita in dobrega pokolenja in če je tudi tele dobro razvito, potem ni nobenega tehtnega razloga, da bi tako tele ne bilo dobro tudi za pleme. Saj tudi pri drugih naših živalih odrejamo prve mladiče. Na vsak način je prav, če prva teleta dolgo sesajo, ker pomagajo največ k boljšemu razvoju vimeva, kajti pri nas običajna molža ne more nikdar nadomestiti tistega učinkovanja, ki ga ima krepko sesanje na razvoj vimeva. Pustimo torej prva teleta dolgo časa sesati, do 12. tedna, če nam je na tem, da se mlečnost povzdigne. Brez dvoma bo to vse boljše uspehe rodilo kakor pa, če bomo teleta prvesnic prodajali s štirimi tedni mesarju. Z dlječasnim sesanjem se bodo tudi prva teleta krepko razvila, tako da bomo imeli na obe strani več uspeha, pri mlečnosti in pri teletih.

S krepkim in dolgotrajnim sesanjem prvesnic in s tečnim krmiljenjem ob tem času in pozneje bomo lahko največ dosegli, da se bo mlečnost prvesnic dvignila.

MAMLJIVE ŽIVOTNE OBLIKE.

Danes gledamo pri živini vse preveč na njene životne oblike in premalo na njeno notranjo vrednost, namreč na **njeno vrednost za užitek in za način naše reje**. Naše oči so močno razvajene, odkar smo dobili simodolsko pasmo v deželo. Krasno raščene živali te pasme so nas prevzele, tako da imamo sedaj le te lepe in ravne oblike pred očmi, kadar presojamo vrednost naše živine.

Lepe životne oblike so res zapejljive. Preveč se jim pa le ne smemo udajati. One niso in ne smejo biti merodajne, kadar presojamo vrednost živali za našo rejo in našo rabo. Glavno korist nam daje žival vendar le s svojim užitek in s svojo porabnostjo v naših razmerah. To ima biti najbolj merodajno za našo presojo.

Nobena pasma, ki jih redimo v deželi, ni po svoji vnanjosti tako lepa in tako pravilno ustvarjena, kakor je simodolska. Toda tudi manj ugodnih oblik, ki jih kaže naša živina, ne smemo zanikati, če so **sad in izraz naše reje in naših razmer**. Žival, ki tiči od prve mladosti zme-

raj le v hlevu in se le takrat premakne, kadar se vleže ali pa vstane, ne more imeti tistih izravnanih oblik in tistih lepo razvitih nog kakor jih ima pašna živina. To pa ne ovira naših živali, da bi ne bile dobre za rejo in za tisti užitek, ki ga smemo v naših razmerah zahtevati. Nasprotno. Take živali nam dajejo češče več užitka kakor tuje, žlahtne in lepe živali.

Ne bodimo tedaj prestrogi, kadar presojamo životne oblike naše živine in ne zahtevajmo tega, kar vidimo danes pri simodolski živini. Vsaka pasma ima glede vnanjosti svoje posebnosti in tako jih ima tudi naša domača živina, ki je marsikje nastala z mešanjem razne krvi. Na nas je, da manj ugodne oblike popravljamo in izboljšujemo s smoterno rejo, z odbiranjem plemenskih živali, s pašo in zadostnim gibanjem itd. Ne zahtevajmo pa že danes pri domači živini oblik, ki jih ne moremo zahtevati in ne glejmo preveč na vnanjost!

Tudi sadna drevesa, ki so bila izgojena v tujih drevesnicah in ki so lepa in ravna kakor sveča, se niso najbolj obnesla. Preveč se je gledalo na lepoto in vnanjost, premalo na notranjo vrednost in rodovitost. Kaj pomaga najlepše deblo, če pa ne rodi ne dobrega sadu ne dosti sadu! V drevesnicah se tako drevje krasno vidi, zunaj pa noče prinašati zaželjenega sadu.

Tako je tudi rado z lepo in tujo živino. Ne pehajmo se torej za mamljivo lepimi oblikami, ampak glejmo raje na notranje vrline plemenskih živali. Pravi užitek je vendar le odvisen od **prikladnih in dobrih notranjih lastnosti** in ta je za nas najbolj merodajen. Prav je sicer, da smo izbirčni, bodimo pa izbirčni v prvi vrsti glede na užitek in v drugi vrsti glede na vnanjost. Na vsak način pa moramo delati tudi pri nas na to, da se naše živali bolj in bolj izpopolnjujejo na obe strani, tako da bomo prišli sčasoma tudi pri nas do lepe in dobre živine, kakor jo nahajamo že danes po drugih naprednih deželah.

LAČNE NJIVE.

Letos vidimo vse polno takih njiv, od katerih lahko trdimo, da so lačne. Zemlja kot taka sicer ni lačna, ampak lačne so rastline, ki na njej rastejo. Ta letošnji pojav je posledica in verna protislika zadnjega pomanjkanja krme, oziroma zadnje stiske, v kateri se je nahajala naša živina. Pozimi je bila stiska po hlevih, sedaj je pa na polju. Če ni krme, tudi gnoja ne more biti! Tako se kažejo težke posledice lanske suše še naprej, ne le pri živinoreji, ki je tako trpela, da se bo mogla škoda popraviti šele v teku nekaterih let, ampak tudi pri našem poljedelstvu, kjer se bo zaradi nezadostnega gnojenja poznala škoda tudi še v prihodnjih letih.

Ogledaval sem zadnji teden njive po kamniškem polju. Tam bode v oči posebno zimsko rž. Tako je revna kakor morda še nikoli. Po slabotni rasti je sklepati, da manjka v zemlji potrebnega živeža. Še bolj se pa razodeva to pomanjkanje na klasju. Namesto dobro razvitega klasja čepa na vrhu sami «repki», ki bodo dali prav malo zrnja. Kdo je temu kriv, če ne pomanjkanje gnoja v zemlji? Rž ne spada med rastline, ki bi zahtevale bog zna kakega gnojenja, toda na tako lačnih tleh, kakor so letos ondotne njive rži, ne more dati ugodnih uspehov.

Nekoliko utegne biti krivo slabemu stanju pri tej hitro rastoči rastlini tudi letošnje izredno vreme.

Dolgo časa je bilo hladno in mokro, tako da se ni mogla rž uspešno razvijati. Potem je pa naglo nastopila poletna vročina. Ta hitri prehod od hladnega vremena na vročino gotovo ni bil ugoden za uspešni razvoj tako naglo rastoče rastline kakor je zimsko rž. Na tej rastlini se prav vidi, da je v vsej naglici, zato pa tudi v stiski za živež nastavila to borno klasje.

Repki namesto klasja! Ta slab uspeh pri letošnji rži nam bodi opomin, da potrebujejo naše rastline, pa naj si bo te ali one vrste, **ugodnih pogojev**, da nam lahko dobro obrode. Rž bi nam na kamniškem polju lahko dajala prav dovoljne pridelke. Treba ji je pa pred vsem glavnega pogoja: da pride na dosti močno zemljo. Če ni živeža v zemlji, ne more biti ne klasja ne zrnja.

Letošnje pomanjkanje, ki ga trpe sadeži po naših njivah, nam bodi resno opozorilo, da obračamo na pridelovanje gnoja in na zadostno gnojenje naših njiv vso potrebno skrb. Brez gnoja ne more biti uspešnega poljedelstva!

PREGNOJENA MESTA PO NJIVAH.

Kakor vsako leto, opazujemo tudi letos, kako bujno nam rastejo sadeži po tistih mestih, kjer so ležali čez zimo veliki kupi gnoja. Navadno opazujemo to pri okopavinah, katerim se redno gnoji, kakor pri pesi, pri krompirju itd. Vidimo pa sem in tja tudi pri žitu. Taka mesta imenujemo «pregnojena» mesta. Po teh mestih je vsa rast bolj močna, bolj hitra in bolj zastavna, skratka bohotna. Ta bujna rast, ki se kaže tudi na temnozeleni barvi listja, je posledica obilnega živeža, ki ga imajo rastline po takih mestih. Po teh prostorih pridelamo najlepšo peso, najdebelejši krompir, najmočnejšo turščico itd., ker so vse te rastline bogato založene s potrebnim življenjem.

Dasi niso taka pregnojena mesta cenjena po njivah in se smatra vsa ta bohotnost za nekaj nepravilnega, so taka mesta vredna od naše strani vsega uvaževanja, ker nam **večkrat** kažejo, kako pomanjkljivo je prav za prav še vse naše gnojenje po njivah. Taka mesta namreč **niso res vselej pregnojena**. Večkrat nam ona kažejo nasprotno, namreč kako bi se moralo naše njive pravilno gnojiti, da bi bilo več uspeha, da bi se dosegli boljši pridelki in da bi se rodovitost zemlje povzdignila. Tako je! Namesto «pregnojena» mesta, bi se v tem slučaju taka mesta lahko po vsej pravici imenovala «**močno gnojena mesta**» ali tudi «**dobro gnojena**» mesta. Le oglejmo si nekoliko bližje taka mesta, opazujemo razvoj rastlin na njih in pridelke, in učimo se, koliko več bi se dalo po naših njivah pridelati, ako bi pridelali kaj več gnoja v našem gospodarstvu.

Odkrito rečeno, ta bujna rast po takih mestih v primeri s pomanjkljivim razvojem sadežev po ostalem prostoru njive bi se dala prav lahko primerjati po eni strani s tisto močno rejo živine, kakor jo imamo v Švici, po drugi strani pa s tisto pomanjkljivo rejo, kakor je pri nas običajna. Prav lahko! Tam imamo močno razvite in bujno rastoče živali od vsega početka, pri nas pa že od vsega početka več ali manj zatrite živali. In tako gre reja tudi naprej. Ta primera med šviško in našo živinorejo se prav dobro ujema s primerom med pregnojenimi ali prav za prav močno gnojenimi mesti in med pomanjkljivim gnojenjem po ostalem delu njive.

Zeleti je le, da bi nam dala ta primera potrebno izpodbudo, da bi v enem in drugem pogledu bolj napredovali, v poljedelstvu glede na gnojenje, v živinoreji pa glede na krmljenje. Rastlinam treba dosti gnoj, živalim pa dosti tečne krme. Potem bo tudi pri nas več uspeha!

TEČNOST ZELENE KLAJE.

Pri zeleni krmi ni gledati samo na to, da je žival dosti dobi, ampak pred vsem tudi na to, da je krma dosti tečna, kajti navsezadnje se ravna užitek poglavitno po tečnosti krme. Ta tečnost je odvisna od raznih pogojev. Odvisna je od tega, kakšne vrste je zelena krma, odvisna pa tudi od starosti, okusnosti in prebavnosti krme.

Zelena detelja je bolj tečna kakor zelena trava. Izvrstna je v tem oziru zelena lucerna, ki daje prvovrstno krmo za molzno živino. Med zeleno domačo deteljo kaže sploh mešati travo, da je krma v zdravstvenem oziru bolj prikladna. Sicer rada napenja, kakor znano. Povsem ustreza zelena trava, ki jo kosimo po sadnih vrtovih. Ravno prav tečna je taka klaja in prav prikladna za molzno goved. Še bolj ugaja seveda dobra paša. Najvažnejše redilne snovi v krmi in najbolj tečne so beljakovine. Teh je, lahko rečemo, v domači detelji skoraj še enkrat toliko kakor v travi.

Mlajša zelena krma je zmeraj bolj tečna kakor starejša, ker je prva bolj bogata na beljakovinah kakor pa druga. Natančne preiskave so dognale, da je bilo v travniški krmi, pokošeni že 14. maja, celih 16 odstotkov beljakovin, v oni, ki se je kosila 9. junija, samo 9 in pol odstotka beljakovin in v tisti, ki se je kosila 26. junija, le še 7 odstotkov beljakovin. Slični uspeh se je našel tudi pri detelji. Detelja, pokošena pred cvetjem, je imela 29 odstotkov beljakovin, pokošena v prvi dobi cvetja 21 odstotkov in pokošena v polnem cvetju le 17 odstotkov beljakovin. V nasprotnem razmerju je pa rasla s starostjo množina težko prebavne vlaknine.

Tečnost zelene krme je v izdatni meri odvisna tudi od tega, ali smo zeleni krmi kaj gnojili ali ne. Z gnojenjem se namreč tečnost pomnoži. Z gnojili, ki imajo dosti dušika, se pomnože tečne beljakovine, ki so najbolj merodajne za tečnost krme. Če raste zelena krma samo ob dežju, ne more biti tako tečna.

Kakor rečeno pa ni tečnost odvisna samo od ene ali druge vrste zelene krme in od njenih sestavin (zlasti beljakovin), ampak se ravna tudi po tem, kako je ena ali druga krma prebavna. Čim bolj se zelena krma prebavi, več je vredna. Ta prebavnost je odvisna posebno od tega, v kateri starostni dobi se za zeleno kosí. Čim mlajša je krma, tem bolj je prebavna. O tem nam priča najbolj sočna pašna trava, ki se v prvi mladosti popase. Starejša zelena krma postane trda in težje prebavna. Tudi jo živina ne mara in dela zjedi, ki pridejo predčasno v gnoj. Tako se nam godi dvojna škoda. Prvič, ker se taka krma slabše prebavi, in drugič, ker je pride veliko v gnoj, ne da bi se bila prej izrabila.

V tesni zvezi s tečnostjo in s prebavnostjo stoji pa tudi okusnost krme. Krma, ki je okusna in slastna, je tudi bolj prebavna. Ker je mlajša zelena krma bolj okusna, je tudi s tega stališča bolj prebavna in bolj tečna in nasprotno. Na okus ima velik vpliv tudi vrsta zelene krme. Znano je, da žre goved strastno rada mlado deteljo, ki je vsled svoje naapenjajoče narave povzročila že ve-

liko zla med govejo živino. Okusnost travniške krme se pa močno izpreminja; ravna se po sestavi ruše, po različnosti trav in zelišč. Močno vplivajo na okus različna zelišča po svojem prijetnem vonju in okusu. Taka krma je bolj slastna, bolj priljubljena in bolj tečna. Sladke trave in dišeča sladka zelišča, ki jih nahajamo v višjih legah, imajo zaradi tega veliko večjo vrednost kakor pa malovredna plevelna zelišča in kisle trave, ki jih nahajamo po nižjih legah.

Potrebno je, da polagamo na tečnost zelene klaje več važnosti kakor smo jo polagali do sedaj in da presojamo tudi s tega stališča vrednost zelene krme. V danih razmerah bomo tečnost zelene krme povzdignili najbolj s tem, da jo kosimo dosti zgodaj in da pospešujemo te pridelke tudi z gnojenjem.

KDAJ JE TREBA ŠKROPITI VINOGRAD?

Pri škropljenju vinogradov je najvažnejše, da se vrši o pravem času. Osobito velja to o prvem in drugem škropljenju. Prvo škropljenje je treba izvršiti poprej, nego okuži peronospora trto po svojem poletnem semenu (trosih). Učenjaki, ki se pečajo z biologijo (življenjepisom) peronospora, so dognali, da gre prva okužba od zemlje potom pomladnih trosov. Prvi izdatni in topli dež v drugi polovici meseca majnika vrže klice (pomladne trose) peronospora.

na najspodnejše liste, kjer se razvijajo in razmnože tekoma 10 do 12 dni. To je inkubacijska (valilna) doba pronospore v tem času. Ako pade proti koncu te dobe zopet dež, razvije peronospora na spodnji strani okuženih listov poletne trose in ti so šele nevarni splošni okužbi vinogradov. Preden ti poletni trosi okužijo trte, morajo biti trte proti njim zavarovane, to je poškopljene s strupeno bakreno soljo (galico itd.), ki jim ne da izrasti. Kakor hitro izkale, jih strupena bakrena sol uniči. Dobro poškopljena trta je pred njeni varna, škropljenje učinkuje torej le preventivno (zabranjevalno), ne pa kurativno (zdravilno). Letos je padel prvi izdatni dež 27. maja. Ako bode po preteku 10 do 12 dni zopet deževalo, je pričakovati okrog 6. do 8. junija prve poletne trose peronospora na najspodnejših listih trte, ki so vidni na spodnji strani listov v obliki rahlih belih lis. Ti trosi okužijo vse trte v vinogradu in ko pade zopet dež, trosi izkale ter se zarastejo v notranjščino vseh zelenih trtnih delov (listov, grozdov). Do takrat mora biti trta poškopljena. Vinogradniki, poškopite tedaj trte vsaj do 8. junija. Le če vlada suho vreme, čakate lahko tudi dalje, a ne čez 10. junij. Drugo škropljenje sledi 14 dni za prvim, tretje pa tri tedne za drugim. Trikratno škropljenje zadostuje v normalnih letih popolnoma. V mokrem poletju škropimo pa v krajših presledkih štirikrat na leto.

B. Skalicky.

Obrtni glasnik

o Obrtna razstava v Celju se vrši od 12.—22. avgusta 1922. Razstavo priredi najstarejše obrtno društvo v Sloveniji. Tekom razstave bo poskrbljeno tudi za zabavo. Obrtniki, prijavitelji, prijavitelji svoje izdelke v celju. Imenovana šola je 25. m. m. napravila izlet v Trbovlje in Hrastnik. Bilo je 180 vajencev in vajenk. Ravnateljstvo Trboveljske premogokopne družbe je bilo izletnikom zelo naklonjeno in je dalo na razpolago gospoda, ki je izletnikom razkazal in razložil vse zanimivosti. Učenci in učeni-

ke so kazali živahno pozornost in so se ves čas obnašali zelo dostojno. Tako je upati, da so udeleženci izleta pridobili trajnih koristi.

o Važen sestanek obrtnikov v Belincih v Prekmurju. Obrtno društvo za Prekmurje sklicuje za nedeljo 11. t. m. ob 13. uri v prostore hotela «Pri kroni» v Belincih splošen sestanek obrtnikov. Na sestanku bo predaval tovariš Fran Novak o pomenu pokrajinske obrtne razstave v Mariboru za razvoj in napredek obrtništva s posebnim ozikom na Prekmurje.

Gospodarstvo

= Vrednost denarja. Dne 6. t. m. se je dobilo na zagrebški borzi: 1 dolar za 59 do 61 dinarjev, 100 nemških mark za 23 dinarjev, 100 avstrijskih kron za okoli 50 par, 100 laških lir za okoli 330 dinarjev.

= Obtok bankovcev v naši državi. Po izkazu Narodne banke SHS z dne 22. maja se je obtok bankovcev zmanjšal od 15. do 22. maja za 43 milijonov 400 tisoč dinarjev.

= Žitni trg. Cene žitu so pretečeni teden precej narasle. Pravijo, da zato, ker so zaloge že male. Koncem pretečenega tedna so bile sledeče cene: pšenica 1600 do 1620 K, koruza 1340 do 1360 K, rž 1400 K, ječmen 1280 do 1300 K, oves 1260 do 1280 K, moka št. 0 23.50 do 24.50 K, otrobi 700 do 720 K. Izvoz skoro miruje.

= Živinski trg. Ne izvaja se skoro nič, ker so za inozemce naše cene previsoke. Cene za kilogram žive vage: goveda prvovrstna 40 do 44 K, drugovrstna 32 do 36 K, tretjeverstna 22 do 28 K. Kupcev malo. Prvovrstne svinje so se prodajale po 80 do 90 K, drugovrstne po 76 do 80 K, lahke prvovrstne svinje po 72 do 75 K, lahke drugovrstne po 68 do 70 K.

= Ljubljanski trg. Tržni promet je živahen; blaga ne primanjkuje. Kakovost mesa se je dvignila. Goveje meso I. vrste 68 — 70 K, druge vrste 44 — 52 K kg, teletina 60 K,

svinjsko meso I. vrste 86 — 90 K, druge vrste 80 — 86 K, trebušna slanina 100 K, riba in salo 116 — 124 kron, mast 120 K, šunka 100 — 120 kron kg, prekajeno meso prve vrste 90 K, druge vrste 80 K, koštrun 36 kron, jagnje 56 K, kozličevina 60 K. Mesni izdelki: kg krakovskih klobas 112 K, debrecinskih 112 K, hrenovke, safalade in posebne klobase 100 K, pol prekajene kranjske 130 K, suhe 180 K. Perutnina: majhen piščanec 50 K, kokoš 80 — 110 K, petelin 80 do 90 K, raca 120 — 180 K, domači zajci 20 — 35 K. Mleko 10 — 11 K liter, sirovo maslo 160 K, čajno 200 kron, jajca 3.50 — 4 K. Uvožene česnje se plačujejo v nadrobni prodaji 36 do 40 K kg. Špecerija: kava portoriko 208 K, Santos 116 K, Rio 102 kroni, kristalni sladkor 62 K, v kockah 64 K, riž I. vrste 38 K, druge vrste 26 K, namizno olje 96 K liter, jedilno 84 K, cel poper 88 K, mlet 96 K, paprika tretje vrste 85 K, sladka paprika 160 K, testenine prve vrste 44 K, druge 40 K. — Moka št. 0 25 K, kaša 20 K, ješprenj 24 K, otrobi 12 K, koruzna moka 17 K, koruzni zdrob 19 K, pšenični zdrob 28 K, ajdova moka prve vrste 34 K, druge 26 K, oves 13.50 K, koruza 12 K, fižol ribenčan 14.50 K, prepelčičar 17.50 K, leča 44 K.

= Tovarno verig v Lescah pri Bledu ustanovi Ljubljanska kreditna banka. Osnovna delniška glavica bo znašala dva in pol milijona dinarjev. Tovarna se bo imenovala «To-

varna verig, d. d. v Lescah pri Bledu».

= Za olajšanje izvoza vina. Da bi se čim bolj olajšal izvoz vina iz naše države, je izdala glavna direkcija carin vsem carinarnicam navodilo, naj se izvozne pošiljke vina odpravljajo brez odlaganja.

= Ameriško posojilo gotova stvar. Finančni minister Kumanudi je podpisal pogodbo za ameriško posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev.

= Tovarno za naramnice v Mariboru ustanovi gospod Ivančič iz Gorice.

= V Madžarski se ne sme trgovati z nepočetim žitom. Madžarska vlada pripravlja odredbo, po kateri bo prepovedano trgovati z žitom, ki je še na polju. Tudi pri nas, predvsem v Vojvodini, bi bila taka odredba na mestu, da ne bi špekulanti sleparili kmeta.

Prosveta

Leonid Andrejev: «Plat zvona». Novele. Prevedel Josip Vidmar. Založila Tiskovna zadruga kot 6. zvezek «Prevodne knjižnice». V Ljubljani 1922. Str. 132. Cena 12 dinarjev, po pošti 1 dinar več. — Knjiga prinaša štiri novele Leonida Andrejeva. Andrejev, pesnik groze, izbira v teh novelah predmete, v katerih je našlo to njegovo poglavitno občutje poln izraz. Prva: govori o grozi požarov, druga: izraža grozo strašno poteptane čiste ljubezni, tretja: grozo duha, ki se je razdvojil pod tlakom npravnega zakona, ki v morilcu protestira zoper zločin. Novela «V megli» pa slika notranjo propadanje spolno bolnega mladeniča, ki ga v navalu obupa privede do umora in samomora. Noveli «Brezdno» in «V megli» sta v Rusiji izzvali mnogo debat. V literarne debate je posegla celo grofica Tolsta, ki je Andrejeva po krivici obsodila za pornografa. Poseben poziv pa je našla v ruski publiki prva teh dveh, ki je povzročila, da se je še dolgo po njenem izidu javno ugibalo in pisalo o usodi posameznih oseb, ki nastopajo v njih. V splošnem je knjiga za predvojno in predrevolucijsko duševno stanje ruskega naroda značilna. Knjiga se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Zakon o občih upravi. — Zakon o oblastni samoupravi. Zbirka zakona III. snopič. V Ljubljani 1922. Založila Tiskovna zadruga. Str. 78 in 10. Cena 5 dinarjev, po pošti 35 par več. Pravkar izišla knjižica z zgoraj omenjenima zakonoma, katerima je pridejana še Uredba o razdelitvi države na oblasti, bo izredne važnosti za vsakogar, ki se zanima za politično življenje. Prinaša namreč zakon, po katerem se bodo v bližnji bodočnosti vršile volitve v oblastno in sresko skupščino. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Novosti

* Našim prijateljem. Kakor sklepamo iz raznih dopisov, «Domovina» po deželi splošno ugaja. Naše prijatelje-naročnike prosimo, da dajo čitati «Domovino» tudi svojim prijateljem in znancem, ki še niso naročeni nanjo, ter jih skušajo pridobiti za to, da se na naš list naročijo. Na delo torej! S širjenjem «Domovine» boste naredili mnogo za širjenje napredne misli med našim narodom. «Domovina» stane na mesec le en dinar, za četrt leta 3 dinarje, za pol leta 6 dinarjev in za celo leto 12 dinarjev. Ta vsota je tako nizka, da jo premore prav vsakdo.

* **Velike svečanosti o priliki kraljeve poroke.** Iz vseh krajev široke Jugoslavije poročajo o velikih svečanostih o priliki poroke Nj. V. kralja Aleksandra z Nj. V. princezino Marijo. Zlasti slovesne so bile svečanosti v Beogradu, kamor je prispelo na tisoče ljudi iz vse države, da prisostvujejo slovesnostim. Beograd še ni videl toliko tujcev, kot jih je bilo včeraj. Ob tej priliki so se vršile tudi razne razstave, koncerti in druge prireditve. Beograd je bil ves okrašen z zastavami. V praznični obleki je bila tudi naša Ljubljana, ki je dostojno proslavila poroko našega junaškega kralja.

* **Kraljeva nevesta** je odpotovala iz Bukarešte v nedeljo 4. t. m. zvečer. Po ulicah jo je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Posebno ginljivo je bilo njeno slovo od prijateljic.

* **Naša dekleta v Beogradu.** Dne 5. t. m. so prispela v Beograd pod vodstvom gospe Ravniharjeve slovenska dekleta, ki so pozdravila kraljevo nevesto ob njenem prihodu.

* **Prihod kralja in kraljice na Bled.** Nj. Veličanstvo kralj Aleksander in kraljica Marija prispeta danes 9. t. m. na Bled.

* **Srbski kmetski sinovi pridejo v Slovenijo.** 25 srbskih kmetskih sinov pride te dni v Slovenijo, da se na večjih kmetijah izpopolnijo v svoji stroki.

* **Nov nikljasti drobiž.** Te dni dobimo z Dunaja nov nikljasti drobiž po 20 par. Napis na njem je «Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca». Počasni, a vendar gotovo se torej le bližamo rednim «mirnim» časom.

* **Spedijski družbi «Orient» podeljen naslov «kralj. dvorska špedicija kraljevine SHS».** «Orient», mednarodni trgovsko-spedijski in skladiščni delniški družbi v Mariboru, je bil od Njeg. Veličanstva kralja Aleksandra I. podeljen naslov «kraljeva dvorska špedicija kraljevine SHS» v svrhu priznanja za zasluge na internacionalnem trgovskem in špedijskem polju, kakor tudi v priznanje za prospeh našega trgovskega srednjeevropskega prometa. Družba je izvrševala tudi spedijske posle za naš dvor.

* **Zadnji dež** je bil že zelo potreben. Z Gorenjskega so se že pritoževali, da ni vsled suše nikake paše po planinah. Upajmo, da bo še par mokrih dni, ker tega dežja še ni bilo povsod dovolj.

* **Toča** je napravila dne 3. junija precej škode v Halozah. Zlasti vinogradi so trpeli. Toča je napravila na binško nedeljo mnogo škode tudi na Pragerskem.

* **Maribor dobi električno cestno železnico.** Mestna občina je dobila že več tozadevnih ponudb in načrtov. V kratkem bo razpravljala o tem na svoji seji občinski svet.

* **Samostan - zdravišče.** Ministrstvo za narodno zdravje je kupilo samostan na polotoku Lapadu pri Dubrovniku. Ta samostan bo sedaj preosnovan v zdravišče in prično z gradbenimi deli še v tem poletju. Tako bo poslojje začelo služiti ne lenobi, ampak resničnemu človekoljubju.

* **Muslimansko svetišče v Zagrebu.** Muslimani (mohamedanci) si zgrade v Zagrebu svojo cerkev ali džamijo.

* **Umrli je v Celju** g. Anton Volavšek, hišni posestnik in predsednik društva hišnih posestnikov. Dosegel je bil visoko starost 71 let. Blag mu spomin!

* **Avtomobilna zveza Lesce-Bled.** Počenši s 3. junijem t. l. se je otvoril na progi Lesce-Bled redni avtomobilni promet. Avtomobili imajo zvezo z vsemi prihajajočimi in odhajajočimi vlaki.

* **Vsega pa Vranglovci tudi niso krivi.** Nedavno so prijeli graničarji pri Plavču več zagrebških tihotapcev, med njimi tudi nekega Keršlerja, ki je kmalu nato umrl. «Slovenec» je seveda pisal takoj o grozodrstvih. Kakor pa je raztelesenje dognalo, je umrl Keršler naravne smrti vsled vnetja trebušne mreže. Klerikalci seveda po svojem «katoliškem» načinu radi lažejo in opravljajo. Vranglovci torej v tem slučaju niso zakrivali ničesar. Vemo, da je sicer med Vranglovci mnogo temnih elementov, toda ti so v manjšini. Zaradi tega naj se ne obsoja vseh.

* **Sit življenja.** Te dni se je obesil v Ljubljani magistratni kočijaž Janez Nunar, doma iz Gornje Bele. Zakaj je dal slovo življenju, ni znano.

* **Samomor.** V Ljubljani se je na binško nedeljo ustrelil v tivoljskem gozdu pleskarski mojster Ludovik Rožič. Govore, da je ženska kriva te smrti.

* **Smrtna nesreča v Mariboru.** Te dni so delavci v Mariboru na pogošču Franzovega mlina dvigali stroje in staro železje. Pri delu je odskočila veriga dvigal in tako močno udarila delavca Franca Zorka po glavi, da mu je razbila lobanjo. V bolnici je potem ponesrečen med operacijo umrl. Za njim žaluje vdova in troje nepreskrbljenih otrok.

* **Orel z nožem.** Na Igu je sunil z nožem pod oko Orel Jože Novak zavednega Sokola Janeza Kramarja in mu prizadejal težko rano. Orel Jože Novak torej ne zna nositi samo cerkvena bandera, temveč zna mojstrsko vihteti tudi nož. Ali jih tudi tega učijo pri Orlih?

* **Pred ljubljansko poroto** je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe 18letni Rudolf Skorja iz Začrete pri Celju, ker je izvršil roparski napad na Marijo Slejko. — V tajni razpravi je dobil Josip Hafner iz Skaručne 7 let ječe radi hudodelstva javnega prisilstva.

* **Trojanski atentat pred ljubljansko poroto.** Pred ljubljansko poroto je bil obsojen na štiri leta težke ječe Franc Bregar iz Trbovelj, ker je v zvezi s svojim bratom Alojzijem dne 2. septembra 1921. hotel izvršiti pri Trojanah napad na neki avtomobil. On in njegov brat sta ukradla 51 kg dinamita, ga položila v cesto pri Trojanah, ga zvezala z vžigalnim aparatom in čakala na avtomobil. Zločinsko nakano pa jima je preprečil mimoidoči orožnik, ki je odkril njuno načero. Franc Bregar je bil takoj aretiran, dočim se je njegovega bratu Alojziju posrečilo ubežati.

* **Slovenski radičevci Kurač obsojen.** Novačanov pristaš Kurač, odpadnik SKS, ki je obdolžil poslance SKS, da so prejeli od demokratov 400.000 K in Urek še posebej 30.000 kron, je bil obsojen, ker svoje trditve ni mogel dokazati, na 15 dni zaporu ali 6000 K globe. Plačati pa mora tudi vse pravdne stroške.

iz raznih krajev

* **Na Glincah pri Ljubljani** je stanoval mehanik Ivan Bernot. Dne 27. maja se je šel v Savo kopat in se ni več vrnil. Skoraj gotovo je postal žrtve valov.

* **Na Vrhniki** je umoril in oropal neki zločinec kuharico pri trgovcu Jernejcu Marijo Čeponovo. Morilec je že pod ključem.

* **Na Igu pri Ljubljani** se je zgodila 5. t. m. velika nesreča. Praznovali so blagoslavljanje zvonov. Pri tej priliki so seveda mnogo pili in brez potrebe streljali. Pri tem se je razpočil možgan in zahteval kot žrtev šestnajstletnega krepkega kmetkega fanta, ki je bil takoj ves razmesarjen. Ko je čula nesrečno vest njegova mati, se je silno prestrašila,

tako da je kot posledica tega strahu umrl tudi njen dojenček. Nesrečna hiša ima kar dva mrliča, dve nesrečni žrtvi — za prazen nič!

* **Iz Vnanjih gorc** je šla v Ljubljano Marija Čadež, kočarjeva žena. Ko je prišla na kraj vasi, je pridivil za njo junec in jo je začel pošteno obdelovati z rogovi. Prizadel ji je več resnih ran in ji razirgal vso obleko.

* **V Županjih njivah pri Kamniku** je sekal drva posestnikov sin Anton Balantič. Pri tem je spodrsnil in padel na ostrino sekire ter si prerezal žile v zapetju.

* **V Škofji Loki** je zmečkal stroj tri prste na roki delavcu sedlarskemu pomočniku Valentinu Berčiču, zaposlenemu v tovarni «Šešir».

* **Med Logatcom in Planino** se je na progi južne železnice pripetila te dni težka nesreča. Delavec Filip Bogataj je šel po progi iz Logatca v Podboršt. Imel ga je precej pod kapo. Kar prisopihla vlak in povozil Bogataja. Glavo mu je popolnoma zmečkal, obe nogi pa odrezalo nad kolenom. Ponesrečenega Bogataja so pokopali v Spodnjem Logatcu. Kam privede človeka alkohol!

* **V Pecah pri Grosupljem** je udarila kobila pastirja Ivana Skubica s kopitom s tako silo v desno roko, da mu jo je zdrobila. Bodite pri živilih pazljivejši!

* **V Lukovici** so se stekli v Pongratzovi gostilni naborniki in je eden njih zabodel z nožem posestnikovega sina Josipa Brvarja v levo roko.

* **Na Žagi pri Srpenci** je zgorela velika stanovanjska baraka. Požar je zahteval tudi človeško žrtev. Pečkovi družini je namreč zgorela gospodinja, katere niso mogli rešiti.

* **Med Črnomljem proti Tribučem** so našli na cesti ubitega premožnega posestnika Petra Šikonjo iz Tribuč. Aretiran je neki Rus, ki je osumljen umora.

* **V Cerknici** se je na lovu po nesreči obstrelil posestnik Anton Jurca.

* **Na Brezjah na Gorenjskem** se je vsekal pri tesanju v desno nogo tesarški vajenec Alojz Cvenkelj. Ker ni pazil na rano, je nastalo zastrupljenje in je moral v bolnico, kjer je umrl.

* **V Vurmatu ob Dravi** je gad pičil kravo posestnika Pupaherja, ko je ležala na paši. Kačji pik je bil tako močan, da je krava že naslednji dan poginila.

* **V Davči pri Sorci** je požar vpepelil posestniku Bičku hišo in gospodarsko poslojje. Pri gašenju sta se ponesrečili gospodarjevi sestri Ivana Biček in Mina, omožena Jeras. Obe sta bili prepeljani v ljubljansko bolnico.

* **V Hrastniku** je bilo v noči med 31. majem in 1. junijem ukrađenih iz rudnika 150 kg dinamita. Tatovi imajo s tem gotovo zlobne namene, kajti orožništvo, ki poizveduje za njimi, je našlo več letakov (plakatoj) s protidrjavno vsebino.

* **V Gradišah pri Ptuj** so uzmoviči vlomili v viničarijo posestnika Filipa Mentaša iz Spodnje Šiške pri Ljubljani. Prisvojili so si precej obleke, perila in živil. Dolej še ni sledu za njimi.

* **V Št. Lovrencu na Pohorju** so vlomili neznani zločinci v podružnico konsumnega društva in ukradli večjo množino manufakturnega blaga. Nekaj blaga so orožniki že našli pri raznih kmetih.

* **Na Dolu pri Hrastniku** je peljal te dni Maječnov hlapec voz premoaga. Na vozu je sedel enajstletni učenec Peter Sentočnik. Deček je po neprevidnosti padel pod kolo in dobil tako močne poškodbe, da ga je bilo treba oddati v bolnico.

* **Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah** so prijeli orožniki 22letnega Konrada

Žvajkarja, 25letnega Henrika Žugmana in 16letnega Konrada Deutschmanna. Osumljeni so, da so v tamošnji okolici napadli in oropali dve ženski ter naropano blago potem prodali tihotapcem.

Po svetu

s **Fašistovski razbijači.** Laških komedij še vedno ni konec. Četa fašistov, 200 po številu, je te dni v nekem mestu naskočila delavski konsum, uničila knjige in razbila vse pohištvo. Naj si le hlade kri! Nam to ne more škodovati!

s **Čičerin in italijanski policaji.** Predsednik ruske delegacije na konferenci v Genovi Čičerin je pri svojem odhodu iz Italije obdaril — policaje, ki so ga čuvali, z zlatimi dozami za cigarete. Tudi nekaj, kar označuje «ljudskega» zastopnika!

s **V Rusijo se menda polagoma vrača red.** Iz Moskve poročajo, da bodo štirje člani ruskih revolucionarnih tribunalov morali odsedeti več let v ječi, ker so dali izvršiti nekaj smrtnih obsodb, ne da bi prej vprašali višje sodišče za dovoljenje.

Žena klerikalnega poslanca piše svojemu možu.

Ljubi Janez!

Moram Ti pisati čez hribe in doline, ker so mi gospod župnik povedali, da imate poslanci visoko dnevno plačo.

Moram Ti pisati, da že vem, da še posebej dobite 120 dinarjev na dan. Morda misliš, da ne vem, pa že vem.

Župnik so rekli, da dobiš 240 dinarjev na dan, pa ne samo 120 dinarjev.

Ljubi Janez, morda mi spet pišeš, da ne izhajaš, kakor si vedno pisal. Pa jaz zdaj že vem, da so vam zboljšali in Ti moraš denar domu prinesiti, če ne, pazi! Jaz imam velike sitnosti z družino, ko Tebe ni doma in ti pa naj denar zapraviš?

Micka je zdaj nesramna in je rekla, da že dela dosti, in jaz sem rekla, naj se ne smuka okoli hlapcev, pa je rekla, da me to eno konjsko figo briga.

Ljubi Janez, sramota je, kaj se godi pri tej ženski. Z okovanimi čevlji letajo pri njej ven in noter, in včeraj ponoči je lajal pes in sem si mislila, kaj je in sem pogledala ven, pa je lezel Bokalov Miha skozi okno. Zavpila sem «Al mi greš!», pa zavpije «Figa!». Zjutraj sem rekla Micki, ali naj jaz gledam take stvari, pa je rekla, da lahko, če me veseli gledati.

Ni nobenega straha božjega, ko Tebe ni doma in morda še denar zapraviš? Pa jaz že vem, da so vam zboljšali, pa Ti morda misliš, da ne vem.

Če kmalu prideš, prinesi mi eno veliko steklenico krčgajsta s seboj in verigo za kravo.

Jaz Ti moram tudi pisati, da je Bokalova sivka imela teleta, pa je crknilo in župnikova kuharica se pridno maže s Tvojo pasjo mastjo in ostanem Tvoja ljuba žena

Jera Telebnica.

Ne zapravljaj denarja!

Beleške

+ **Demokratski shod v Ljutomeru,** ki se je vršil na binško nedeljo, je bil povoljno obiskan in so zborovalci z zanimanjem sledili govornikoma gg. dr. Reismanu in Spindlerju. Pri živahni debati sta oba govornika temeljito odgovarjala na razna vprašanja v zadovoljnost vseh navzočih.

+ Našim nasprotnikom pride vsaka kleveta prav, da jo izrabijo za svoj nagnusni boj proti naši demokratični stranki. Tako so prinašali že nekaj časa nasprotni listi razna «Poslana» od ravnatelja Jadranske banke Kamenarovića, naperjena proti ministru dr. Žerjavu in drugim voditeljem JDS. Listi so prinesli to, ker so bili za to mastno plačani in ker so lahko s tem izlivali še gnojnico na naše voditelje — svoje nasprotnike, ne da bi prevzeli za «Poslana» kakšno odgovornost. Nasprotniki so to dobro premislili, držeč se načela obrekovalcev: «Četudi se končno izkaže vse za golo obrekovanje, nekaj bo pa le ostalo.»

+ Ne bo še pogreba. «Jugoslavija», po svojih fantazijah znan ljubljanski dnevnik, piše, da je vsled Kamenarovićevega «odkritij» demokratiška mladinska struja na tleh, četudi izpadejo predstoječi sodnijski procesi za mladine ugodno. Malo čudna je res ta trditve in mogoča le pri ljudeh okoli «Jugoslavije», katerim menda tudi pred sodiščem dokazana nekrivda ne velja nič. Naj bodo le potolaženi g. Pesek in njegovi, tudi ta «tromelfajer», ki so ga naperili proti demokratom mastno plačani listi, ne da bi odbil od demokratiške stranke nikogar, ki misli s svojo glavo in se ne da kar lahkim potom zavesti na skrbno pripravljene limance. Ako se je na te limance ujela kakšna «šlapa», bog z njim! Takih ljudi demokratiška stranka ne potrebuje. Voditelji demokratiške stranke so čistih rok. G. Kamenarović, ki je gonjo začel, povdarja sam, da ne očita osebnega koristolovstva demokratičnim voditeljem. To pa je pri celi stvari glavno. Ako pa je došla stranka podpora, pa to ni zločin, saj dobivajo vse stranke po celem svetu podpore iz raznih virov. Demokratiška stranka, ki je poleg samostojnih kmetov nositeljica jugoslovanske misli v Sloveniji, bo še živela, ko Peskove «Jugoslavije» že dolgo ne bo več.

+ Zloraba vere. Pišejo nam: Vera je sveta stvar in ne bi smela služiti duhovščini v to, da jo zlorablja v politične svrhe in v svrhe basanja farovških mavh. Našim klerikalcem je vera prav malo sveta, kajti drugače ne bi po svojih listih in shodih z obrekovanjem, zmerjanjem in hujskanjem tako oskrunjevali verskih nauk. Čas bi že bil, da naši škofje prepovejo po svojih škofijah takšno zlorabo vere na tkzv. katoliških shodih. Verjemite nam, da bo potem mnogo več globoko vernih in poštenih ljudi. Današnja klerikalna zloraba vere je grobokop Kristusovim naukom in pa poštenosti med narodom.

+ Ni denarja, pa ga ni, toda za farovže, maše, cerkve ga je vedno dovolj. Kdaj bo srečala naše ljudi pamet? V Ljubljani imamo že vse polno cerkev, več kot preveč, pa si izmisli farovška gospoda, da bi bilo še potrebno postaviti eno cerkev na barju. Je pač menda preveč farovških gospodov, ki še nimajo korit. Tako bodo ljudje, ki grimljejo, če plačajo 100 kron davka, znosili skupaj tisoče in tisoče brez pritožb. Kdaj bo srečala ljudi pamet?

+ K shodu moških in mladeniških Marijinih družb v Ljubljani. Pred par dnevi se je vršilo v Ljubljani zborovanje moških in mladeniških Marijinih družb. Pri pogledu na spremovd moških in mladeniških v in godbo se nam je nehote vsilil vtis, kot da gledamo črede starorimskih sužnjev. Res zasmilili so se nam ti duševni revčki, ki so zdresirani samo za zunanost in ki mislijo, da že zadostijo verskim dolžnostim s tem, da so vpisani v Marijine družbe: in da nosijo svetinje na prsih.

Marijine družbe še doslej niso pokazale, da vzgajajo boljše ljudi, nego so oni izven družb, temveč nasprotno. Nikjer se ne goji toliko hinavščine, svetohlinstva in praznoverja kakor v teh družbah. S pomočjo «žegnane vode» in svetinje na prsih ne bo prišel nihče v nebesa. Jasno je pač, da globoko veren človek ne da na zunanost nič, temveč le na notranjost. Klerikalci pa takih ljudi itak ne marajo, ker hočejo imeti babjeverne in bedaste ljudi, katere potem lahko po svoje molzejo in izkoriščajo.

Zanimivosti

ŠEST UR ZAPRTA V LEDENICI

Pred časom, ko je bil izvoz govejega mesa iz južne Afrike v najjačjem tiru, je doživel tamošnji mesogled neprijeten doživljaj, ki ga tu podajamo našim čitateljem z njegovimi lastnimi besedami.

Nekega dne se je nabralo precejšnje število govedine v ledenici, ne da bi bila trupla opremljena s potrebnimi vladnimi izkaznicami. To meso je bilo treba odposlati v teku par dni. Vsled tega sem dobil naročilo, naj grem v ledenico ter opravim vse potrebno.

To je bilo neke sobote popoldne. Ob dveh sem bil na mestu in pripravljen, da pričnem z delom. Meso je viselo in ležalo v enem izmed prostorov ledenice. Takoj sem videl, da imam težko nalogo pred seboj.

Temperatura v notranjosti tega prostora je znašala deset stopinj Fahrenheita ali dvanindvajset stopinj pod ničlo po Celziju. Vsled tega je bilo nemogoče ostati v dotičnem prostoru več kot dvajset minut. Z izjemo dveh črnccev, katerih eden po imenu Jonas, se je nahajal pri meni, ni bilo v vsem posloju nikogar, razen uradnikov, ki so bili zaposleni zgoraj v uradu.

S črncem sva se lotila dela in več kot enkrat sva morala oditi na hodnik, da se nekoliko ogrejeva. To je trajalo približno do trideset na tri. Bil sem zaposlen ravno v nekem kotu prostora z markiranjem govedine in z Jonasom sva ostala tam dalje časa kot ponavadi. Približno štirideset minut pozneje me je prosil Jonas, če sme iti ven, ker je bil ves premražen. Jaz se nisem čutil nič boljšega, a ker sem hotel zaključiti delo v čim najkrajšem času, sem mu dovolil ter rekel, da mu bom sledil v par minutah.

Ko je dospel Jonas do vrat, sem ga čul vzklikniti:

„Gospod, zaprta sva!“

„Neumnost!“ sem vzkliknil. „Kako more priti do kaj takega?“

Ker je še vedno vstrajal pri svoji trditvi, sem odšel sam k vratom ter našel, da je imel prav. Bila sva v resnici zaklenjena v ledenico. Prva moja misel je bila: „Upravitelj ledenice ve dobro, da delava tukaj in on gotovo ne bo dopustil, da bi ostala tukaj ter zmrznila kot govedina, ki jo pregledujeva.“

Ali so bila vrata zaprta le začasno? V tem primeru bo gotovo prišel kdo in naju izpustil.“ To sem pojasnil Jonasu, a on ni verjel ter je ponavljal žalostno:

„Gospod, z nama je konec ...“

Bil je v resnici strašen položaj, v katerem sva se nahajala. Če so naju ljudje zaprli v ledenico ter odšli, ne bodo odprli vrat do ponedeljka zjutraj. Do takrat bi midva bila že davno mrtva, popolnoma zmrznjena.

Vsled tega sva pričela z Jonasom iskati kako orodje, da bi si pomagala iz ledenice. Beg je bil seveda zamudno podjetje, kajti vrata so bila silno močna. Po dolgem iskanju sva našla kos železne cevi, ki je bila najina rešiteljica.

S tem orodjem sva začela napadati vrata. Pretekli sta celi dve uri, predno se nama je posrečilo razbiti notranji les vrat. Ves ta čas pa je bilo treba številnega prigovarjanja, da se je Jonas

sploh lotil dela, kajti bil je zelo poparjen ter prepričan, da bova zmrznila v ledenici. Ko pa se nama je posrečilo načiti vrata, je postal pogumnejši ter mi je pomagal. Mučila sva se na vse pretege, dokler nisva videla zunanje plasti vrat. Ta stran je bila najtrši oreh. Končno sva bila nagrajena s tem, da sva zapazila luč skozi luknjo, ki sva jo napravila v lesu. Podvojila sva svoje napore. Končno je bila luknja tako velika, da je mogel Jonas skozi njo. Jaz sem bil močnejše rasti. Zato je bilo treba luknjo še povečati, preden sem mogel prilezti skozi njo. Tako Jonas kot jaz sva bila z močmi pri koncu. Še nekaj časa v onem strašnem mrazu in nobene moči bi ne imela več. Jaz sem dihal le s težavo ter čutil bolečine v prsih pri vsakem dihu. Kljub velikemu naporu pri delu, so bili moji udje vsi premrti. Prepričan sem, da me je rešilo le trdo delo, ko sem izkušal priti iz ledenice ter razbiti vrata.

Kakor hitro sva bila na hodniku, kjer je bila temperatura višja, čeprav še vedno pod ničlo, nama je postalo gorkeje in tudi bolečine v prsih so nekoliko ponehale. Kljub temu pa še nisva bila na varnem. Ledenica, iz katere sva ušla, se je nahajala pod zemljo. Na hodnik, na katerega sva prišla, so se odpirale številne nadaljnje ledenice in na koncu hodnika so bila vrata, vodeča navzgor. Pričela sva tekati sem in tja, da se še bolj ogrejeva. Nato sva se lotila še drugih vrat, ki so bila prav tako močna in debela kot prva. Kakor hitro bi prodrli skozi druga vrata, bi bila na varnem.

Pričela sva vsled tega razbijati druga vrata, a kmalu sva prišla do prepričanja, da imava le malo upanja. Pozneje, ko je Jonas sam razbijal po vratih, sem pričel hitro hoditi gori in doli, da spravim nekaj življenja v premrte ude. Naenkrat pa je Jonas prenehal razbijati in videl sem, da prisluškuje. Pridružil sem se mu in povedal mi je, da je nekdo na drugi strani. Jaz pa sem mislil, da se moti, kajti noben šum ni zadel na moje uho.

„Gospod, nekdo je zunaj,“ je ponovil črnc. V istem trenutku so se odprla vrata. Bil je eden izmed strojnikov, zaposlenih pri podjetju, ter je skoro omedlel od presenečenja, ko naju je videl. Povedal nama je, da je čital toplomere v sosednjem hodniku, da je čul neki šum in sklenil preiskati vso stvar. Šel je po ključ, odprl vrata ter naju našel.

Ko sva prišla po stopnicah navzgor, sem videl luč v uradu. Bila je sreča za naju, da so delali tako pozno v noč. Eden izmed uradnikov je zrl name, kot da ima duha pred seboj. Tudi ni čudno! Kajti z ubogim črncem sva preživela v ledenici celih šest ur! Ubogi Jonas! Edina tolažba, ki je je bil deležen, je bil dovtip, da se je izpremenil v „belega“ moža.

Upravitelj je bil zelo vznemirjen. Pojasnil je vso zadevo s tem, da je mislil, da sva midva že opravila svoje delo ter odšla domov. Črnc, ki je opravljal službo čuvaja, je očitno kmalu nato zaprl vrata ter odšel domov. Najbrž se mu ni zdelo vredno pogledati, če je še kdo v notranjosti dotične ledenice, čeprav je bil ključ še vedno v ključavnici ter bi moral vsak količjak inteligenten človek opaziti, da je še vedno nekdo notri. Njegova brezskrbnost ali bedastoča bi kmalu zahtevala moje in Jonasovo življenje.

Dali so mi močnega žganja ter me spravili v posteljo, kjer sem se ogrel, a o spanju ni moglo biti govora. Štiri mesece sem moral potem sede prebiti v postelji. Zdravnik mi je rekel, da je kri v majhnih žilicah pljuč zmrznila in da me bodo pljuča mučila vse življenje. Imel je prav, kajti od onega časa dalje me vedno muči naduha.

Jonas ni trpel tako hudih posledic kot jaz, a kadar sem mu pozneje ome-

nil ta doživljaj, je zmajal z glavo ter rekel zamišljeno: „O, cev!“ V tem sem popolnoma soglašal z njim, kajti če bi ne bila našla onega kosa železne cevi, bi brez dvoma zmrznila v ledenici.

STRAŠEN POŽAR V BOLNICI.

Minule dni je v Rimu zgodaj zjutraj izbruhnil silen požar v bolnici Santo Spirito, eni najbolj starih in slikovitih dobredelnih naprav v Rimu. Polom tlaka je izoliral oddelek za kronične bolezni. Sestnajst trupel so že potegnili iz gorečih razvalin do pol osme ure zjutraj.

V bolnici je bilo približno pettisoč bolnikov: ostarelih, blaznih in otrok.

Požar je izbruhnil malo pred polnočjo v pralnici. Izprva je bil videti neznaten, a se je hitro razširil na sosednje oddelke, katerih vsak je vseboval po trideset bolnikov. Vseh se je polastil velik strah. Kriki nesrečnih trpinov so se mešali med pokanje ognja, dočim je postalo ozračje kmalu nasičeno z dimom.

Bolniške strežnice in zdravniki so hitro spravili ljudi iz enega oddelka in trem iz nadaljnega oddelka se je posrečilo pripelzati na varno.

Požarna bramba iz bližine je prihitela na lice mesta, a v trenutku prihoda požarne brambe so električne luči ugasnile, kar je še povečalo grozo položaja.

Ko so padli veliki leseni tramovi bolnice, se je udrl strop ter pokopal pod seboj dvajset bolnikov. Vsak dohod je bil nemogoč.

Karabinierji, člani kraljeve straže, strežnice in zdravniki so se trudili na vso moč, da rešijo nesrečneže. Pohiteli so skozi dim in ogenj ter spravili ven dvanajst bolnikov, ki pa so bili že vsi mrtvi. Zadušil jih je dim. Več rešiteljev je bilo poškodovanih. Dva oddelka bolnice sta bila uničena, a požarni brambi se je posrečilo rešiti ostala poslopja.

Zupan in prefekt sta pohitela na lice mesta ter izkušala pomiriti bolnike, ki so bili rešeni in so ležali na golih tleh, dokler jih niso odvedli drugam.

Kolikor je bilo mogoče ugotoviti, je mrtvih dvajset oseb. Sestnajst trupel so že spravili iz razvalin. Štirje bolniki so bili zelo poškodovani.

RAZBURJENI GODEC.

Mogoče bo enemu ali drugemu izmed naših čitateljev znano, da nekatera glasbila silno pridobe na svoji vrednosti, ako so stara. Tako zlasti gosli (vijolina). Čim starejše so, tem lepši glas imajo in tem večja je njih vrednost. V mestu N. so na primer imeli gosli stare 300 let, vredne nekako dvatisoč dolarjev. Toda to ni pomenilo nič za Gustava Spjeniole, ko so ga člani nekega orkestra dražili ter se norčevali iz njega.

Čakal je, da so ostali muzikantje zapustili svoje prostore. Potem je pričel razbijati vse instrumente, ki jih je mogel doseči, pri čemer se je poslužil one violine kot zadnjega orodja, da dokonča delo uničenja. Ko se je vrnil lastnik violine, Harry Löventhal, ni ostalo od krasne violine ničesar drugega kot mešanica razbitega lesa in strun.

Spjeniole je bil aretiran zaradi hudobnega poškodovanja tuje lastnine. Za enkrat so ga potem izpustili, vendar pa je moral odšteti tisočdolarsko jamščino.

SMRT SLOVEČEGA ZRAKOPLOVCA.

Slovečki danski zrakoplovec Harris Larsen je pred kratkim nastopil v Turinu na Laškem. Hotel je pokazati pripravo, tako zvan 'padobran', s pomočjo katere se zrakoplovec lahko reši, ako se mu zrakoplov pokvari.

Harris je sedaj prvič nastopil v Italiji. V drugih državah je uspešno na-

stopil sedemdesetkrat. Pri tem svojem nastopu je moral izvršiti glavno točko programa: polet s padobranom. Med silnim navdušenjem občinstva na letališču, se je Harris dvignil z aeroplanom, ki ga je vodil letalec Lovadina. S Harrisom je vstopil tudi pomočnik, da mu pomaga, ko se bo vrgel iz aeroplana. Še preden se je bil dvignil, je Harris izročil odvetniku Leviju svojo oporoko, pismo in prstan, ki ga je snel s prsta. Pri tem pretresljivem delu je Harris nekoliko pobledel, kakor bi bil slutil, da se ne bo vrnil več živ... Aeroplan je hitro dosegel višino 1200 metrov. Napetost med občinstvom je dosegla višek, ko je stopil Harris — roko v zraku — na krilo aeroplana in se pripravljaj na skok. Toda nenadoma se je začel aeroplan spuščati, ne da bi bil Harris odskočil, in se je končno spustil na tla. Pozneje so izvedeli, da je bil Harris v zadnjem hipu zapazil, da pri padobranu nekaj ni v redu in se je zato držal na krilu aeroplana, dokler se ta ni spustil na tla. Napaka na padobranu je bila kmalu popravljena in Harris se je zopet dvignil z aeroplanom v zrak: zadnjikrat. Videli so ga, kako je izstopil v višini 1800 metrov iz aeroplana in se vrgel v globino.

Prizor, ki se je odigral v tem hipu, bo ostal večno v spominu vsem, ki so ga videli. Harris je padel z bliskovito naglico kakih dvesto metrov, toda padobran se še ni bil odprl. Občinstvu je zastala vsled razburjenosti sapa. Kar naenkrat pa se je padobran naglo odprl in v istem hipu tudi raztrgal. Ubogi Harris je padal z vedno večjo silo proti zemlji. Padel je s tako silo, da se je zaril v tla. Zdravniki, ki so takoj prihitali na lice mesta, so ga našli vsega polomljenega. Njegovo truplo je bilo odpeljano na univerzo. Mesto, kamor je padel, je občinstvo pokrilo s cvetkami.

Razno

× Kadar je «prerokom» dolgčas. «Prerokom» je postalo dolgčas in niso vedeli, kaj bi počeli. Zato jim je prišla kakor nalašč vest, ki so jo povedali zvezdoslovci, da se namreč leta 1926. srečata planeta (zvezdi stalnici) Mars in Merkur. Brž so se oprijeli te hvaležne novice in so začeli prerokovati — konec sveta. Mi pa, ki radi živimo, jim kažemo fige in jim voščimo kljub njihovi nespameti še prav dolgo in srečno življenje.

× Podjetne nune. Kako znajo barantati v znamenju svete vere razni «maziljenci», o tem čivkajo že vrabci po strehah. Minule dni so v Uzhorodu v Češkoslovaški republiki nune napravile lepo in uspešno kupčijo. V vasi Minaj, v bližini Uzhoroda, je živela stara vdova po imenu Popanj, ki je dosegla častljivo starost 84 let ter postala že nekoliko otročja. Naenkrat pa je ta stara ženica izgnila, ne da bi kdo vedel, kaj se je pravzaprav zgodilo z njo. Policija je končno dognala, da sta staro ženo, ki je bila precej bogata, odvedli v avtomobilu dve ukrajinski nuni ter jo spravili k pravnemu zastopniku dotičnega samostana. Tam sta jo pregovorili, da je podpisala dokument, da vse svoje premoženje zapušča nunam, ki so s svoje strani obljubile, da bodo dale citati vsako leto po trideset maš za izveličanje

duše bogate starke. Vsekakor prav plodonosna kupčija.

× Pasje kopališče. Če imajo ljudje dovolj denarja in dovolj časa, jim pride marsikaj na misel. V Parizu so ustanovili razkošno pasje kopališče, v katerem je vse v marmorju in sijaju. Kopalnice so parne in pršne. V kopališču je nastavljenih tudi vse polno maserjev in brivcev — za pse. Škoda, da ne pove poročilo, če so nastavili tudi služabnike, ki bodo sproti počistili, kadar bo privzdignil kak pes taco. Dobro bi bilo tudi, če bi nastavili moža, ki bi naštel vsakomur, ki ima denar za take neumnosti, toplih petindvajset, kadar bi pripeljal svojega «ljubčka» v kopališče.

× Nemci in alkohol. Pri nas radi tarnamo, koliko popijemo alkoholnih pijač. Toda tudi Nemci, ki veljajo sicer za trezne, niso na zadnjem mestu. Leta 1913. je bilo izdelanih v Nemčiji skoro 13 milijonov sodov šampanjca, leta 1919. pa se je dvignilo to število na 15 milijonov sodov. Skoro ves omenjeni šampanjec so Nemci sami popili. Kje pa je potem še pivo, ki služi v Nemčiji kot nadomestilo za vodo.

× Ognjenik Etna je začel bruhati. V minulem mesecu je začel bruhati ognjenik v Siciliji (Italija), ki je mnogo večji nego pri nas bolj znani Vezuvi. To je ognjenik Etna, ki je začela z vsjo silo bruhati. Iz žrela je čuti na milje daleč silno grmenje. Črni oblaki so zakrili vse nebo. Prebivalstvo je zelo preplašeno.

× Landrujevi otroci se sramujejo imena svojega očeta. Našim čitateljem je še gotovo v spominu zloglasni morilec žensk, Landru. Zdaj priobčuje pariški uradni list prošnjo Landrujevih otrok za izpremembo imena. Morilčeva žena je dosegla že med procesom razporoko. Landru je imel štiri otroke, dva sina in dve hčeri. Ena je poročena, ostali trije otroci pa so sedaj prosili za izpremembo svojega imena.

× Jaguar napadel deklico. Jaguar, tigru podobna zver, ki se mestoma tudi imenuje ameriški tiger, je te dni v mestu Beaumont tako razmesaril neko deklico, da je umrla vsled zadobljenih poškodb. Deklica je namreč bila v cirkusu in je stala pred kletko, v kateri je bil zaprt jaguar. Naenkrat je jaguar stegnil šapo in potegnil deklico k sebi. Pri tem ji je popolnoma razmesaril ramo in ji prizadejal tudi po glavi več težkih ran.

Za smeh in kratek čas

Izkušnost.

Sin: «Oče, zakaj pa slikajo zmagovodno kot žensko.»

Oče: «Ko se oženiš, moj dragi, izveš tudi to.»

Dobro je povedal.

Tujec, ki se pripelje v mesto, vpraša vratarja na kolodvoru:

«Ali se je rodil v tem mestu kak velik mož?»

«Pri nas se rode le mali otroci,» se je odrezal vratar.

Ljubezniv paglavec.

«Sram te bodi, ki si s prsti čistil nos!»

Paglavec: «Z nogami si ga ne morem!»

Pri fotografu.

Kuharica: «Saj si na sliki nisem prav nič podobna!»

Fotograf: «Bodite veseli, da sem tako — dobro zadel!»

On že vé.

Gospa: «Gospod profesor, kaj mislite, zakaj je bog ustvaril najprej Adama, potem pa šele Evo?»

Profesor: «Zato, da bi Eva ne ugovarjala.»

Ženski kotiček

Kako spoznaš starost golobov. Poglej na prsno kožo! Tam se svetlika meso mladih golobov belkasto, starejših rožnato, prav starih pa temnordeče.

Glavnike očistiš, ako denesh v vrečko glavnike in par pesti otrobov. Vrečo zaveži in dalje časa tresi. Otrobi se pri tem drgnejo ob glavnike in jih prav dobro očistijo. Ko vzameš glavnike iz otrobov, jih dobro obriši z volneno krpo.

NEKOLIKO KAPLJIC prijetno dišičnega «Elsa-fluida» lekarnarja Fellerja dá najboljšo antiseptično vodo za usta in zobe. «Elsa-fluid» neguje kožo na glavi, se dodaja k vodi za umivanje ter je priljubljen, ker deluje prijetno pri drgnjenju hrbta, nog, rok in celotnega telesa. Dobiva se povsod tam, kjer se dobiva francosko žganje, ali po pošti od lekarnarja E. V. Fellerja, Stubica donja, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

Kaj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stubica!

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ lilijino mlečno milo, najboljše blago, najfinejšo „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solinčne pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„Elsa“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

Prodajalci dobajo, če naročijo najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijino mleko 24 K; brkomaž 10 K; najfinejši Hega-puder dr. Klugerja v velikih originalnih škatlah 40 K; najfinejši Hega-zobni prašek v patent-škatlah 40 K; puder za gospe v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatlah 12 K, v vrečkah 8 K; Sachet-dišava za perilo 12 K; Schampooon za lase 8 K; rumenilo, 12 listkov 48 K; najfinejši parfüm po 48 in 80 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA donja, Elsatrg št. 360
(Hrvaško).

Posestvo

na Dolenjskem se proda. Zraven tudi tri gozdne parcele.

Pisma na upravnishstvo „Domovine“ pod „Posestvo“.

Varujte se pred nalezljivimi boleznimi!

Zato naročate dr. J. Tičarjevo knjigo

„Boj nalezljivim boleznim“

ki opisuje vse nalezljive bolezni, kako se širijo, kako se jih spozna, kako se jih je treba varovati in kako zdraviti. Tifus, griža, difterija, pegavec, ošpice, škrlatinka, koze, otrpni krč, steklina, smrkavost, dušljivi kašelj, influenza, šen itd., vse te bolezni in ravnanje z bolniki je podrobno razloženo.

Zato takoj naročite dr. Tičarjevo knjigo, ki velja s poštnino vred 13 Din 75 p pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

Novi občinski volilni red za Slovenijo

je izšel in se naroča

pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

S poštnino vred velja 4 Din 25 par.

Delniška glavnicat
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na kajitice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davok plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Dovize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predložne: na vrednostne papirje in na blago, ležede v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borsna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.